

Humor v díle Jana Prušínovského

BcA. Stanislav Slovák

Diplomová práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Audiovize

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	BcA. Stanislav Slovák
Osobní číslo:	K23414
Studijní program:	N0211P310005 Teorie a praxe audiovizuální tvorby
Specializace:	Režie a scenáristika
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	1. Teoretická část: Humor v díle Jana Prušinovského 2. Praktická část: Režie audiovizuálního díla (vyrobeného v systému řízené výroby FMK) v minimální délce 20 minut, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV, nebo režie souboru audiovizuálních děl oficiálně schváleného před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV, nebo scénář v rozsahu nad 70 stran, nebo dva scénáře v rozsahu 20-30 stran. Varianta musí být schválena před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba. viz Zásady pro vypracování

Zásady pro vypracování

1. Teoretická část:

Rozsah práce: minimálně 30 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: Jednotná formální úprava teoretické části práce, její uložení a zpřístupnění se řídí aktuální verzí příslušné směrnice rektora. Student odevzdává 1 ks fyzické (tištěné) práce v pevné vazbě. Tištěná verze práce obsahuje originální ?Zadání DP/BP? včetně příslušných podpisů a studentem podepsané Prohlášení o původnosti práce. Práce v elektronické podobě obsahuje nascanované ?Zadání DP/BP? se všemi formálními náležitostmi a také nepodepsané Prohlášení studenta o původnosti práce. Plný text elektronické verze ve formátu PDF/A a případné přílohy (zkomprimované do jednoho zip souboru) student odevzdá nahráním do IS/STAG a do příslušné složky na NAS-AAV (viz níže).

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti do podoby akademického/odborného textu.

2. Praktická část:

Přípustné varianty praktické části:

1) Režie audiovizuálního díla (vyrobeného v systému řízené výroby FMK) v minimální délce 20 minut, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV. 2) Režie souboru audiovizuálních děl oficiálně schváleného před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba, ve výstupní kvalitě uvedené ve Výrobní knize AAV. 3) Scénář v rozsahu nad 70 stran, nebo dva scénáře v rozsahu 20-30 stran. Varianta musí být schválena před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba.

Další požadované materiály praktické části:

a) Upoutávka, teaser či trailer na předložené audiovizuální dílo (var. 1 a 2). b) Písemná explikace z pohledu dané specializace. Minimální rozsah 2 normostrany (var. 1, 2, 3). c) Anotace (var. 1, 2, 3). d) Technický scénář (var. 1). e) Stábová listina (var. 1, 2).

V případě, že je dílo autorským počinem nebo není součástí praktické části SZZ studenta Produkce, je nutné dodržet doložení požadovaných materiálu a?h dle zadání specializace Produkce. Tato data odevzdává za projekt vždy jeden člověk. Nezbytná je konzultace s vedením AAV. Všechny odevzdávané materiály musí splňovat vnitřní technické normy dle Výrobní knihy AAV pro odevzdávání prací a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí závěrečné práce je vytištěný a podepsaný formulář "Údaje o diplomové práci studenta".

Uložení na NAS:

Ve složce na NAS-AAV, označené ?Bakalářská / Magisterská práce? uložte:

1. Teoretickou práci ve formátu PDF/A a případné přílohy (zkomprimované do jednoho zip souboru) dle specifikací výše. 2. Vytvořte podsložku Praktická práce, která bude obsahovat materiály částí a- h. Řádně nazvaný film/absolventské dílo odevzdávejte ve formátech splňujících vnitřní technické normy AAV pro odevzdávání prací. 3. Vytvořte podsložku s názvem Katalog, která bude obsahovat "Podklady pro katalog FMK UTB ve Zlíně": 10 kusů obrazové dokumentace praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní e-mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- ARISTOTELES. Poetika. Praha: Orbis, 1962.
- BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9.
- VEJVODOVÁ, Tereza. Film jako audiovizuální zážitek. Online. *NOVÝ film*. 2019, s. 1. Dostupné z: <https://www.novyfilm.cz/zamysleni/tereza-vejvodova-film-jako-audiovizualni-zazitek/>. [cit. 2024-10-18]
- SKUPA, Lukáš. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 50-60. ISSN 1213-516X
- SZCEPANIK, Petr. *Továrna Barandov*. Praha: Národní filmový archiv, 2016. ISBN 978-80-7004-177-2.
- MIŠŮR, Martin. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 62-67. ISSN 1213-516X.
- BORDWELL, David a THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2018. ISBN 978-80-7331-217-6
- JEDLIČKOVÁ, Jana. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 74-76. ISSN 1213-516X.
- CHALOUPEKOVÁ, Petra. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 78-82. ISSN 1213-516X.
- PRÁŠIL, Janis. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 68-73. ISSN 1213-516X.
- ROUBÍČEK, Lukáš. *Využití vizuálního gagu v "Three Flavours Cornetto" trilogii Edgara Wrighta*. Bakalářská práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2021.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Mgr. MgA. Jan Gogola**
Ateliér Audiovize

Konzultant diplomové práce: **BcA. Otakar Šenovský**

Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2024**

Termín odevzdání diplomové práce: **16. května 2025**

Ve Zlíně dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení diplomové práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na diplomové práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....

podpis autora

ABSTRAKT

Magisterská práce se zabývá prvky tvořícími humor v díle českého režiséra a scenáristy Jana Prušinovského. Rozebírá režisérovu tvorbu v kontextu české komedie a následně se soustřeďuje na humor v jeho seriálové tvorbě, kam spadají díla jako *Okresní přebor*, či *Most!* Na těchto příkladech jsou prezentovány jednotlivé režijní a scenáristické mechanismy využívané tvůrcem, podložené především teorií filozofa Henriho Bergsona a rozhovory s Janem Prušinovským. V další kapitole jsou získané teorie prokazovány na seriálu *Dobré ráno, Brno!* V závěrečné části je analyzována magisterská komedie *Levárna* od autora práce.

Klíčová slova: česká komedie, postavy, situační komika, komika slov, komický vzhled, prostředí, obsazení, střih, hudba,

ABSTRACT

The Master's thesis examines the elements which create humour in the works of the Czech director and screenwriter Jan Prušinovský. It analyzes his work in the context of Czech comedy and then focuses on humour in his television series, including *Okresní přebor* and *Most!* These examples illustrate the various directorial and screenwriting techniques employed by the creator, supported primarily by the theories of philosopher Henri Bergson and interviews with Jan Prušinovský. In the following chapter, the acquired theories are tested on the series *Dobré ráno, Brno!* The final section analyzes the master's comedy *Levárna*, written by the author of this thesis.

Keywords: Czech comedy, characters, situational comedy, verbal comedy, comic appearance, setting, casting, editing, music.

Za odborné vedení této práce chci poděkovat BcA. Otakaru Šenovskému a prof. Mgr. MgrA. Janu Gogolovi ml. zejména za jejich věcné připomínky a věnovaný volný čas. Velké díky patří také Janu Prušinovskému za jeho čas a příjemný rozhovor. Rád bych poděkoval také Nikole Maňasové za korekturu a rovněž mé mamince, která se mnou práci konzultovala. V neposlední řadě musím poděkovat celému štábu, který se podílel na našem magisterském snímku *Levárna*.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 SOUČASNÁ ČESKÁ KOMEDIE	13
1.1 DEFINICE KOMEDIE.....	13
1.2 HISTORIE ČESKÉ KOMEDIE	14
1.3 SOUČASNOST	15
1.3.1 Lifestylové komedie	15
1.3.2 Český komediální webseriál	16
1.3.3 Štěpán Kozub	17
1.4 SHRNUÍ.....	17
2 JAN PRUŠINOVSKÝ	19
2.1 ŽIVOT	19
2.2 TVORBA.....	19
2.2.1 Filmová tvorba	20
2.2.2 Seriálová tvorba.....	20
2.3 SHRNUÍ.....	20
3 PRVKY TVOŘÍCÍ HUMOR V DÍLE JANA PRUŠINOVSKÉHO	22
3.1 SCENÁRISTICKÉ PRVKY.....	22
3.1.1 Postavy.....	22
3.1.2 Situační komika.....	23
3.1.3 Komika slov	24
3.1.4 Komický vzhled	26
3.1.5 Gesta a pohyby	27
3.1.6 Shrnutí.....	29
3.2 REŽIJNÍ PRVKY	29
3.2.1 Prostředí	29
3.2.2 Obsazování.....	31
3.2.3 Střih.....	31
3.2.4 Kamera a zvuk.....	32
3.2.5 Hudba.....	33
3.2.6 Shrnutí.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
4 ANALÝZA SERIÁLU DOBRÉ RÁNO, BRNO!	36
4.1 DOBRÉ RÁNO, BRNO!	36
4.2 SCENÁRISTICKÉ PRVKY.....	36
4.2.1 Postavy.....	36
4.2.2 Situační komika.....	38
4.2.3 Komika slov	39

4.2.4	Komický vzhled	40
4.2.5	Gesta a pohyby	42
4.2.6	Shrnutí	44
4.3	REŽIJNÍ PRVKY	44
4.3.1	Prostředí	44
4.3.2	Obsazování	45
4.3.3	Střih	45
4.3.4	Kamera	46
4.3.5	Zvuk	47
4.3.6	Hudba	48
4.3.7	Shrnutí	48
III	PROJEKTOVÁ ČÁST	50
5	ANALÝZA ABSLOVENTSKÉHO FILMU LEVÁRNA	51
5.1	LEVÁRNA	51
5.2	SCENÁRISTICKÉ PRVKY	52
5.2.1	Postava	52
5.2.2	Situační komika	52
5.2.3	Komika slov	52
5.2.4	Komický vzhled	53
5.3	REŽIJNÍ PRVKY	53
5.3.1	Prostředí	53
5.3.2	Obsazování	53
5.3.3	Kamera, zvuk	53
5.4	SHRUTÍ	54
	ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	61
	SEZNAM PŘÍLOH	62

ÚVOD

Od počátku své tvorby se věnuji především komediím a jako svou praktickou magisterskou práci odevzdávám komedii ze života leváků zabývající se sociální tematikou s parodickým podtextem nesoucí prvky podobné tvorbě Jana Prušinovského. Při výběru tématu diplomové práce jsem hledal cestu, jež by byla přínosná pro mou následnou komediální tvorbu. Jako dlouholetý fanoušek jsem se proto rozhodl napsat práci právě o jednom z nejlepších současných tvůrců české komedie Janu Prušinovském.

Výhodou je, že jsem si jako konzultanta vybral střihače BcA. Otakara Šenovského, pedagoga zlínské Univerzity Tomáše Bati, a hlavně dlouholetého střihače a kamaráda Jana Prušinovského, díky čemuž mi byl umožněn bližší vhled do procesu tvorby tohoto autora a také setkání a rozhovor přímo s ním.

Budu se věnovat prvkům způsobujícím humor v seriálech režiséra. Jde o scénářistické a režijní postupy, které vzbuzují v divákovi úsměvný pocit. Využívat přitom budu rozhovorů a analýzy.

Hlavním zdrojem práce je kniha *Smích* francouzského filozofa Henriho Bergsona, kde rozebírá základní postupy při tvorbě především divadelní komedie. Opírám se také o svůj rozhovor s tvůrcem a o jeho další rozhovory.

V úvodu práce budu definovat komedii, její historii a kontext současné české komedie. V následujících kapitolách obecně popíšu a zanalyzuji scénářistické postupy při tvorbě komedie podle Henriho Bergsona a následně režijní komediální postupy na základě rozhovorů s Janem Prušinovským a některými jeho kolegy. V praktické části budu analyzovat seriál *Dobré ráno, Brno!* a svůj magisterský snímek *Levárna*.

Cílem práce je nalézt, definovat a následně analyzovat prvky tvořící humor v díle Jana Prušinovského a odpovědět na otázku, zdali se dá humor vůbec racionálně analyzovat, nebo se jedná především o kreativitu a cit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOUČASNÁ ČESKÁ KOMEDIE

Jan Prušinovský patří beze sporu mezi nejúspěšnější tvůrce současné české komedie. V České republice je komedie řazena k nejdominantnějším žánrům s dlouholetou tradicí. K pochopení kontextu tvorby a humoru Jana Prušinovského je důležité v úvodu představit současnou českou komedii a její historii.

1.1 Definice komedie

Na začátku je podstatné objasnit, co to vlastně komedie je. Slovu komedie rozumí pravděpodobně každý. Někdo si představí šaška v cirkuse, někdo si vybaví oblíbený sitkom, u někoho může jít o úsměvnou vzpomínku na vtipnou situaci. Pohledů na humor je nespočet. Co je pro někoho vtipné, může být pro jiného trapné, nebo pohoršující. Ne každý má stejný smysl pro humor, a i proto se mezi tvůrci traduje, že komedie je jeden z nejtěžších žánrů.

Snaha definovat komedii se táhne s člověkem od pradávna. Už Aristoteles¹ se snažil přijít na vzorce způsobující humor. Ve svém díle *Poetika* usuzoval, že komedie je zobrazování negativních charakterů. Domníval se, že to, co je na nich špatné, je zároveň i komické. „Směšnost je totiž cosi jako bezbolestná a neškodná chyba.“²

Francouzský filosof a autor knihy *Smích* Henri Bergson odmítal definici komedie. Tvrdil, že komedie je živá, pohybuje se a je důležité se věnovat jejím drobným proměnám, jelikož toto poznání dá více než definice.³ Jeho slova podporují výše zmíněný názor o složitosti komedie, jelikož je komplikované komedii jasně formulovat a přesně stanovit noty, podle nichž by se autoři měli řídit.

O jednoznačné definici komedie pochybuje rovněž sám Jan Prušinovský. „Kdybych věděl, co dělá komedii dobrou komedií, tak bych dělal jen dobré komedie. A to nedělám, a to nedělá nikdo, takže to nikdo neví.“⁴

Definice komedie se různí, pravděpodobně není možné najít jeden klíč, podle něž by se dala komedie jednoznačně formulovat. S jistotou se dá ale říct, že v laické veřejnosti funguje

¹ Aristoteles byl řecký filosof.

² ARISTOTELES. *Poetika*. Praha: Orbis, 1962. s.40.

³ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 15.

⁴ SKUPA, Lukáš. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 50-60. ISSN 1213-516X. s. 59.

slovo komedie jako určitá škatule při označování filmu. Divák jdoucí na komedii očekává že se zasměje, očekává humor.⁵

1.2 Historie české komedie

Kořeny současné české komedie sahají hluboko do historie, proto je potřeba nastínit, jak se vyvíjela komedie v České republice, potažmo v Československu. Je nutné zmínit, že historie české komedie by se dala rozebírat na mnohem větší ploše. Zde jde pouze o vytvoření základní představy potřebné k pochopení daného tématu.

Pokud je na tvorbu českých filmařů nahlíženo z hlediska žánrů, komedie jednoznačně dominuje. Více než třetina filmů natočených za socialistického režimu byly komedie. Komedie je u českých diváků oblíbená a z dlouhodobého hlediska vládne také v návštěvnosti, což souvisí s určitým útěšným a povzbuzujícím aspektem komediální tvorby v ČSSR. Popularita komedií během války byla také způsobena tíživou realitou. Humor má moc odlehčovat, ale také tvrdě zasáhnout.⁶

České komedie tradičně stavěly na osobnostech a tvůrčích dvojicích jako byl Jan Werich s Jiřím Voskovcem, Jiří Brdečka s Oldřichem Lipským, Miloš Macourek s Václavem Vorlíčkem nebo Zdeněk Svěrák s Ladislavem Smoljakem. Tyto osobnosti měly většinou úzký kruh kolegů, s kterými tvořili, ať už šlo o herce, nebo producenty, či dramaturgy. Podobný vzorec lze mj. nalézt u Jana Prušinovského, který pravidelně úzce spolupracuje se scenáristou Petrem Kolečkem. Tyto produkční týmy byly většinou schopny se vzpoutat vnějšímu i vnitřnímu tlaku, jež na filmaře mohl působit. Díky tomu že ideologické předpisy na diváka jednoduše nepůsobily komicky, mohli jim pravidelně odolávat. Zároveň si při tvorbě komedie ve dvojicích může autor ihned ověřit, zdali je gag vtipný.

Příběhové vzorce, konflikty a typy postav české komedie jsou dle některých komentátorů charakteristické natolik, že tvoří „kontinuitu českého filmu“.⁷ Dalo by se říct, že v případě české komedie jde o jakousi kulturní tradici. Český divák byl a je na komedii vychováván a je naučen komedii pravidelně konzumovat.

⁵ BORDWELL, David a THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2018. ISBN 978-80-7331-217-6. s. 423.

⁶ SZCEPANIK, Petr. *Továrna Barandov*. Praha: Národní filmový archiv, 2016. ISBN 978-80-7004-177-2. s. 297.

⁷ SZCEPANIK, Petr. *Továrna Barandov*. Praha: Národní filmový archiv, 2016. ISBN 978-80-7004-177-2. s. 298.

1.3 Současnost

Z pohledu oblíbenosti si komedie v dnešní době stále drží výsostní postavení v české kinematografii. V porovnání s dobou před rokem 1989, kdy došlo k politickým změnám, ale počet komedií klesl. Ubylo komedií kombinovaných s jinými žánry a podle filmového publicisty Lukáše Skupy chybí také tzv. „jedinečná komediální poetika“, typická např. pro dvojici Svěrák, Smoljak. Tvůrci tak zůstávají věrni komediím, jejichž vzorce fungují, vynáší zisky a tím pádem nepocítují potřebu tyto šablony měnit.

Současné komediální tvorbě jednoznačně vládne tzv. lifestylová komedie. Typickými příklady jsou filmy jako *Ženy v běhu*⁸ nebo *Po čem muži touží*.⁹ Nově se v prostředí české komedie rozvíjejí krátké komediální seriály typu *Lajna*¹⁰ využívající rozmachu VOD platform. Velkou část diváků komedie si podmanil herec Štěpán Kozub, který se ujal role nekorektního komika. Svůj talent ukazuje jako herec, ale i např. jako tvůrce stand-upů. Čtvrtou výraznou kategorií, která hýbe současnou českou komedií je jeden z nejuznávanějších českých tvůrců Jan Prušinovský.¹¹

1.3.1 Lifestylové komedie

Lifestylová komedie se dá označit jako přes deset let setrvávající trend české audiovize. V roce 2015 si Státní fond kinematografie nechal vypracovat studii, kde byl termín lifestylová komedie definován. Podobného významu nabývá rovněž pojem vztahová komedie.

Do této kategorie by měly spadat filmy „ze života střední a vyšší třídy, s motivem milostných vztahů napříč stálými svazky a generacemi, mezi ně patří i adaptace bestsellerů, středně vysoké rozpočty a produkční hodnoty, náměty ze současnosti, původní i adaptace současné české literatury“. Tuto definici vzorně naplňuje např. film *Bábovky*¹², adaptovaný dle literární předlohy spisovatelky Radky Třeštíkové. Většina postav filmu žije ve střední nebo vyšší třídě, nechybí postava vrcholového politika. Film nevynechává ani nevěru manžela nalézajícího uspokojení u o generaci mladší milenky. Plusem tohoto snímku může být naopak vyprávění ve více liniích, což je u tohoto typu filmů příjemné zpestření.

⁸ Martin Horský, Česko, 2019.

⁹ Rudolf Havlík, Česko, 2018.

¹⁰ Vladimír Skórka, Česko, 2017.

¹¹ SKUPA, Lukáš. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 50-60. ISSN 1213-516X. s. 51.

¹² Rudolf Havlík, Česko, 2020.

Podle publicisty Martina Mišúra stojí za masivním rozvojem této kategorie absence vynucené vnější moci, která by nastavila ostřejší mantinely, jako tomu bylo v předchozím režimu.¹³ Tedy nedošlo k narušení již zmiňované žánrové kontinuity, kdy by byla komedie cenzurována např. vládou. Situace by se dala přirovnat k přemnožení králíků v Austrálii, kteří vzhledem k nízké konkurenci a dobrým podmínkám začali dominovat a celou oblast si podmanili.

Výše zmíněné odstavce lifestylovou komedii kritizují. Je ale potřeba říct, že by tato komedie nevznikala bez diváků, kteří ji hojně dotují zakoupenými lístky v kinech. Český divák si rád odpočine od svých osobních problémů a s úsměvem se zadívá na jednoduchý film, u něhož nemusí příliš přemýšlet. Vůči těmto divákům se ve svém článku ostře vymezila režisérka Tereza Vejvodová: „To že úroveň českých audiovizuálních produktů typu *Ženy v běhu* většinu českého obyvatelstva neuráží, je jev přinejmenším paranormální.“¹⁴

Lifestylová komedie je bezesporu královnou současného českého filmu. Disponuje širokou skupinou fanoušku, ale i odpůrců a je otázkou, jak dlouho si udrží své výsostné postavení.

1.3.2 Český komediální webseriál

České komediální seriály patří dlouhodobě k pilířům televizního vysílání. S nástupem VOD¹⁵ platforem jako je *Voyo*, *Stream* nebo *Fameplay.tv* (dříve *Mall.tv*) se tomuto formátu otevřela nová cesta. Tyto seriály, často na pomezí s tvorbou sociálních sítí, využívají širších distribučních i obsahových a formálních možností a otevírají nové cesty a témata.

V současné době jsou pravidelně hlavním mediálním lákadlem těchto platforem, jelikož vzbuzují široký divácký zájem a zajišťují zisky. Z úst kritiků je jim vyčítáno, že nenutí diváka přemýšlet a nenabízí reálná řešení každodenních problémů, jelikož staví na odstupu mezi divákem a fikčními postavami. Zároveň také využívají zábavné, ale často rovněž limitující stereotypy.

Krátké formáty bývají spojovány s experimentálními přístupy, což u těchto seriálů není pravidlem, jelikož jde většinou o krátké vtipné anekdoty. Naopak jim ale platforma dovoluje zabývat se kontroverznějšími a provokativními tématy a využívat vulgarismy.¹⁶

¹³ MIŠÚR, Martin. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 62-67. ISSN 1213-516X. s.64.

¹⁴ VEJVODOVÁ, Tereza. Film jako audiovizuální zážitek. Online. *NOVÝ film*. 2019, s. 1. Dostupné z: <https://www.novyfilm.cz/zamysleni/tereza-vejvodova-film-jako-audiovizualni-zazitek/>. [cit. 2024-10-18].

¹⁵ Video on demand (video na vyžádání)

¹⁶ JEDLIČKOVÁ, Jana. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 74-76. ISSN 1213-516X.

Vhodným příkladem je již zmiňovaný seriál *Lajna* scenáristy Petra Kolečka, kde hlavní postava, trenér Luboš Hrouzek, vyřeší většinu svých problémů pomocí vulgárních nadávek. Seriál staví na stereotypním vztahu bohatý sportovec a pohledná, hloupá přítelkyně a využívá popularity hokeje v České republice. Přesto si diváci seriál velmi oblíbili a ve své kategorii vévodí žebříčkům sledovanosti.

Závěrem je důležité poznamenat, že krátký komediální seriál Jana Prušinovského *Autobazar Monte Karlo* rovněž využívá síly VOD platform. Jeden díl seriálu se pohybuje okolo sedmi minut a je dostupný na platformě Stream. Seriál vyobrazuje prostředí autobazarů na prodejci Čížkovi, využívajícím pro svůj obchod praktiky často hraničící se zákonem. Ačkoliv seriál vznikl v roce 2015, stále se těší diváckým úspěchům.

1.3.3 Štěpán Kozub

Bylo by chybou v tomto výčtu opomenout Štěpána Kozuba často přirovnávaného k významným bavičům, jako byl Vlasta Burian či Jan Werich. Kozub v současnosti patří k nejpopulárnějším hercům své generace a zároveň k nejúspěšnějším českým stand-up komikům.

Proslavil se především svými improvizacími scénkami v divadelním uskupení *Tři Tygři*,¹⁷ které dorostly až v hraný seriál *Skoro na mizině*,¹⁸ odvysílaný na platformě YouTube. Tento úspěšný seriál spadá rovněž do kategorie webových seriálů jmenovaných výše. Za zmínku stojí, že na projektu opět spolupracoval Prušinovského kolega Petr Kolečko.

Kozub pravidelně staví komično na nekorektním humoru, kde se dotýká témat, jako je např. genocida Romů. Ve svých projevech pravidelně čerpá z přehnaných dialektů a pitvoření. Při svých rolích se zaměřuje na jednu vlastnost, kterou následně dožene do extrému.

Kozub spolupracoval také s Janem Prušinovským na filmu *Grand Prix*, kde ztvárnil postavu zlodějíčka Štětky a opět využil své schopnosti se pitvořit.¹⁹

1.4 Shrnutí

Komedie patří k tradičnímu žánru, který má v České republice dlouholetý význam. Komedie v českých kinech vždy dominovala a jinak tomu není ani v současnosti, kdy je největším

¹⁷ Skupina tvůrců z ostravského divadla Mír.

¹⁸ Vladimír Skórka, Česko, 2020.

¹⁹ CHALOUPKOVÁ, Petra. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 78-82. ISSN 1213-516X.

fenomémem tzv. lifestylová komedie. Dalšími významnými proudy současné české komedie jsou krátké seriály na streamovacích platformách, výrazná tvorba kolem Štěpána Kozuba a díla Petra Kolečka a Jana Prušinovského, jemuž se budou věnovat následující kapitoly.

2 JAN PRUŠINOVSKÝ

Jak již bylo zmíněno, Jan Prušinovský je jedním z nejúspěšnějších současných českých režisérů a také držitelem Českého lva za režii seriálu *Most!* a filmu *Kobry a užovky*. Prušinovský se ve své tvorbě zaměřuje především na komedie, ale na několika úspěšných snímcích ukázal, že umí pracovat i s dramatem.

Prušinovský sám tvrdí, že „legraci je možné si dělat ze všeho“. Podle publicisty Janise Prášila využívá nekorektní humor na neobvyklém místě – na společenské periferii nebo u xenofobních či rasistických postav. „Jeho díla jsou ale natolik autentická, že je nelze brát jen jako zábavu.“²⁰

Než se práce zaměří na konkrétní prvky způsobující humor v dílech Jana Prušinovského, je důležité představit základní informace o jeho životě a tvorbě.

2.1 Život

Jan Prušinovský se narodil 3. 7. 1979 v Hořovicích. Vystudoval akademii J. A. Komenského a Vyšší odbornou školu publicistiky v Praze. Následně byl přijat na katedru scenáristiky a dramaturgie pražské FAMU, kde mj. poznal spolužáky jako střihače Otakara Šenovského nebo kameramana Petra Bednáře, s kterými spolupracuje dodnes. Ve třetím ročníku absolvoval scénářem k filmu *František je děvkař*, který následně také natočil.

V rámci příprav debutového seriálu *Okresní přebor* hledal kolegu, s kterým by pracoval na scénáři tohoto seriálu. Seznámil se tehdy s mladým populárním autorem provokativních komediálních divadelních her Petrem Kolečkem. Spolu vytvořili kultovní seriál *Okresní přebor* a dodnes spolupracují na mnoha projektech.

Jan Prušinovský se v současnosti věnuje především psaní scénářů a režii hraných seriálů a filmů. Mj. také vyučuje na katedře scenáristiky a dramaturgie pražské FAMU.²¹

2.2 Tvorba

Jan Prušinovský pravděpodobně nejvíce proslul svými komediálními seriály, jako je např. legendární *Okresní přebor*. Jeho filmografie ale nabízí rovněž řadu celovečerních formátů ať už komediálních, dramatických, či dokonce jeden pohádkový. Následující výčet jeho

²⁰ PRÁŠIL, Janis. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 68-73. ISSN 1213-516X. s. 68.

²¹ ČSFD. *Jan Prušinovský*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/26213-jan-prusinovsky/biografie/>. [cit. 2024-10-21].

tvorby se bude soustředit na důležitá díla jeho kariéry, bude rozdělen na filmovou a seriálovou tvorbu a vzhledem povaze této práce bude zohledňován taktéž žánr komedie.

2.2.1 Filmová tvorba

Jan Prušinovský se komedii začal věnovat již na škole, kdy na FAMU natočil krátký film *Nejlepší je pěnivá*. Na úspěšnou spolupráci s hercem Josefem Poláškem navázal svým celovečerním debutem *František je děvkař*. V roce 2012 Prušinovský vytvořil prequel k seriálu *Okresní Přebor* s názvem *Okresní přebor – poslední zápas Pepika Hnátka*. O dva roky později si okusil žánr pohádky a vzniklo pro mnohé kontroverzní dílo *Kdyby byly ryby*.

V následujících filmech Prušinovský ustoupil od žánru komedie a přešel ke dvěma dramatům – *Kobry a užovky* a *Chyby*. Za film *Kobry a užovky* obdržel v roce 2015 ocenění Český lev za nejlepší film a režii. Posledním dosud natočeným filmem Jana Prušinovského je opět komedie z prostředí aut *Grand Prix*.

2.2.2 Seriálová tvorba

Po škole Prušinovský společně se scenáristou Petrem Kolečkem napsal a následně sám zrežimoval úspěšný seriál z prostředí vesnického fotbalu *Okresní přebor*. V následném projektu spolupracoval s Miroslavem Krobotem a společně natočili komediální seriál *Čtvrtá hvězda* odehrávající se v prostředí malého pražského hotelu. V roce 2015 si vyzkoušel tvorbu pro streamovací platformy a pro *Stream.cz* režíroval krátkou sérii *Autobazar Monte Karlo*.

Na úspěšnou spolupráci s Petrem Kolečkem navázal Prušinovský seriálem *Trpaslík*. V roce 2019 společně vyprodukovali dnes již kultovní seriál *Most!*, za který si odnesli ocenění Český lev za nejlepší seriál. Nově se na televizní obrazovky dostal Prušinovského zatím poslední seriál *Dobré ráno, Brno!*, vykreslující prostředí České televize.^{22, 23}

2.3 Shrnutí

V tvorbě Jana Prušinovského převažují především komediální seriály a filmy. Už několikrát ale Prušinovský ukázal, že je silný i v režii dramatu. Předchozí výčet Prušinovského života a

²² Jan Prušinovský. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2013, 4.6. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Pru%C5%A1inovsk%C3%BD. [cit. 2024-10-21].

²³ ČSFD. Jan Prušinovský. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/26213-jan-prusinovsky/biografie/>. [cit. 2024-10-21].

díla by měl pomoci k lepší orientaci v jeho tvorbě humoru, který bude analyzován v následujících kapitolách, kde budou zmíněné díla sloužit jako příklady.

3 PRVKY TVOŘÍCÍ HUMOR V DÍLE JANA PRUŠINOVSKÉHO

Humor Jana Prušinovského bude rozdělen na prvky obsahové, nebo spíše příběhové, z nichž většina je čitelná již z literárního scénáře. Druhou kategorií jsou prvky formální, o kterých se dá říct, že mají blíže k samotné filmové režii, a patří mezi ně v tomto případě obsazení, prostředí, kamera, zvuk a střih. Zmíněné kategorie spolu úzce souvisejí a nelze je od sebe jednoznačně oddělit.

3.1 Scenáristické prvky

V této kapitole se bude práce věnovat vyprávěcím prvkům, z nichž pramení humor v díle Jana Prušinovského. Vycházet bude především z myšlenek filosofa Henriho Bergsona, jenž se pokusil definovat humor ve svém díle *Smích*. Bergsonovy teorie budou aplikovány na konkrétní díla Jana Prušinovského. Řeč bude o postavách, situační komice, slovní komice, komice tvaru a o gestech a pohybech.

3.1.1 Postavy

Podle Bergsona začíná komedie tam, kde nás cizí osoba přestává dojímat, tedy jinými slovy v momentě, kdy se jí můžeme začít smát. V tu chvíli by se dal smích vnímat jako společenská šikana. Z výše uvedeného lze vydedukovat že hlavním prvkem způsobující humor u postav jsou jejich chyby.

U vtipu je důležité nalézt míru dané chyby. V některých momentech může velká chyba působit komicky, jindy naopak diváka dojde, což je prvek nechtěný. Mnohdy je dostačující udělat si legraci z chyby malé. Najít hranici mezi chybou drobnou a vážnou může být obtížné. Sílu chyby ovlivňuje také tempo vyprávění. Pokud se nad chybou tvůrce pozastaví a hlouběji ji zkoumá, může podpořit dojetí, zatímco při rychlém útěku od chyby k jinému problému se divák dojmout ani nestihne.

Janis Prášil Prušinovského charakterizuje jako stagnující postavy, nezdravě se upínající na své sny, což je přivádí do neřešitelných situací. Dodává ale, že uvnitř jim jde o přijetí ve světě stávajícím, tedy o přijetí společnosti, do které vlivem svých chyb nezapadají.

Tyto postavy jsou vychovávány ve světě, kde jsou běžné předsudky vůči ženám, etniku, sexuální minoritě nebo cizincům. Postavy pravidelně pronášejí rasistické vtipy, chovají se hrubě k ženám, ale přesto nejsou divákem vnímány jako násilníci. Divák jejich omezenost nevnímá jako násilnost, ale jako chybu, kterou postava disponuje, a tím mu připadá vtipná.

Jinými slovy do kontextu a rámce, který je korektní, sází nekorektní motivy. Proto také bývá Prušinovského humor označován jako korektně nekorektní.²⁴

Bergson chyby dělí na mravní a společenské. Divák se může smát chybám mravním, jako tomu je např. u postavy Antonie Hnátkové, která v seriálu *Okresní přebor* podvedla svého manžela ve fotbalových šatnách, nebo pokladníkovi Ludvíkovi, který prohrál klubové peníze v automatech.

Někdy i více komicky působí nedostatky společenské. Jiří Luňák se svým fanatickým zaujetím do fotbalu odlišuje od svých spoluhráčů, jimiž je nepochopen. Zdravotník Áda se naopak odlišuje svou vadou řeči.²⁵

Je důležité říct, že Prušinovskému se daří chyby u postav balancovat tak, že se divák zasměje vadě řeči zdravotníka Ády, nebo fanaticismu Jirky Luňáka. V případě, kdy by šikana těchto chyb přerostla snesitelnou mírou, mohl by u diváka nastat soucit a dojetí, což je u komedie ve většině případů nechtěné. Současně také od chyb včasně utíká, aby se nad nimi divák neměl čas dojmout a zůstal v módu hry a nezávaznosti. Podobnou hranici se daří Prušinovskému vyvažovat i v otázce korektnosti u výše zmíněných kontroverzních témat.

3.1.2 Situační komika

Situační komika zkoumá humor v činech a situacích. Tento typ humoru se běžně objevuje i v každodenním životě. Bergson vidí klíč situační komiky v uspořádávání daných situací. „Komické je každé uspořádávání činů a událostí, jež nám tím, že zapadá jedno do druhého, dává iluzi života.“ Je nutné podotknout, že tato definice odpovídá také dramatu, ale Bergson ji následně obhájí jednotlivými principy uspořádávání situací, na něž se práce zaměří v následujících řádcích.

Komika mechanismu, Bergsonem nazvaného jako panáček na nitce, spočívá v situaci, kdy postava věří, že jedná svobodně, ale ve skutečnosti je pouze loutkou jiné postavy. Na tomto principu je postaven humor v seriálu *Autobazar Monte Karlo*, kde prodejce aut Čížek s využitím podvodných intrik manipuluje se svými zákazníky jako s panáčkem na nitce. Humor pak spočívá v napětí, jak dlouho se zákazník nechá ovládat a co vše je ochoten Čížkovi uvěřit.²⁶

²⁴ PRÁŠIL, Janis. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 68-73. ISSN 1213-516X. s.72-73.

²⁵ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 64-66.

²⁶ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 43.

Následný mechanismus označil Bergson jako zákon sněhové koule. Princip má připomínat valící se sněhovou kouli, která na sebe nabaluje další a další vrstvy. V komedii jde o zpočátku nerozeznatelnou příčinu, která nevyhnutelně rozroste k nečekanému výsledku. V *Monte Karlu* lze takový princip najít v půjčce hotovosti Čížka od lichváře Huga. Jelikož Čížek není schopen půjčku splácet, situace se nabaluje, až vyvrcholí absurdní nabídkou Huga požadujícího, aby se Čížek oženil s jeho sestrou Bublinou.²⁷

Mechanismus inverze Bergson popisuje následovně: „Komický výstup dostanete, když se situace obrátí a role budou opačné.“ Jde tedy o prohození postav, nebo situace. Jako vhodný příklad poslouží osmá epizoda seriálu *Autobazar Monte Karlo*, kde Čížek donutí svého zaměstnance Bódů, aby hrál falešného zákazníka. Vtipnost situace spočívá v nepřirozeném projevu Bódi, který ve snaze být nenápadný činí přesný opak.²⁸

Častým mechanismem objevujícím se v komediích je motiv opakování. „Jde o kombinaci okolnosti, jež se vícekrát opakuje, čímž vystupuje na povrch měnícího se běhu života.“ Komično tak čerpá ze zkušenosti. Tyto scény jsou tím vtipnější, čím víc se ukazuje jejich komplikovanost a zároveň uvěřitelnost. V druhé epizodě *Papírová pojišťovna* se Čížek pokusil udělat pojišťovací podvod. Na tomto podvodu se snaží vytěžit i další lidé, tudíž se v průběhu celého dílu opakuje motiv Čížkova vyplácení odměn. Čížek zaplatí pojišťovně, následně převozníkovi, zaměstnancům, policistům, až mu nezůstane nic. Čím víc se pokus o úplatek opakuje, tím víc působí vtipněji.²⁹

Poslední kategorií jsou podle Bergsona tzv. vzájemné spojitosti sledů událostí. „Situace je komická vždy, když se objevuje ve dvou absolutně časově nezávislých sledech událostí a když ji lze najednou definovat ve dvojm, zcela odlišném smyslu.“ Zjednodušeně by se dalo říct, že jde o nějaká nedorozumění jinak vnímaná herci a jinak diváky. Jako příklad lze uvést scénu z poslední epizody druhé série, kde v jednom sledu událostí jde postava na toaletu. V druhém sledu událostí dominuje bagr jedoucí k toaletě. Humor spočívá v tom, že divák, na rozdíl od postav ví, že na toaletě sedí postava, a čeká, jak celá situace dopadne.³⁰

3.1.3 Komika slov

Většina komických efektů je postavena na slovech. Je ale důležité odlišovat komiku jazykem vyjádřenou a komiku jazykem vytvořenou. Komika vyjádřena jazykem by se podle

²⁷ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 44

²⁸ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 48-49.

²⁹ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 47.

³⁰ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 49.

Bergsona dala přeložit do cizí řeči, naopak komika jazykem vytvořená může být při překladu velmi problematická, jelikož stojí na větné stavbě a výběru slov. Jako obecné pravidlo pro tvorbu komického slova uvádí Bergson „vložení absurdní myšlenky do formy vžité fráze“.

Komika vyjádřena jazykem je jedna z nejsilnějších zbraní Prušinovského. Řada replik z jeho tvorby zlidověla, jako např. hláška Jardy Kužela „nebudu si potit Rooneyho“ v seriálu *Okresní přebor* nebo glosa „Dycky Most!“, jež zazněla v seriálu *Most!* Obě, stejně jako řada dalších, jsou dodnes s humorem parafrázovány širokou veřejností.

Tvorbu hlášek bezesporu významně ovlivňuje Prušinovského pravidelný scenárista Petr Kolečko. Jeho trefná přirovnání pravidelně využívající vulgarit působí z úst Prušinovského postav velmi autenticky a komicky. Síla jejich spolupráce spočívá v odvaze a umění nalezení hranice, kdy je hláška přes čáru a kdy je naopak trefná. Prušinovský Kolečka označuje jako chrlič hlášek, kterého je potřeba usměrňovat, což potvrzuje sám Kolečko v rozhovoru pro *Easy Cast*, kde přiznává, že si nevybavuje, jak řada hlášek vznikla.

Slovní komika se projevuje i v projektech psaných přímo Janem Prušinovským, z čehož je patrné, že i Prušinovský je schopen vytvořit fungující hlášky. Kolečko ve zmiňovaném rozhovoru uvádí, že řada hlášek nebyla vůbec ve scénáři a vznikla až na natáčení, což dává další kredit Prušinovskému za schopnost vycítit, kdy je vhodné rychle vzniklou hlášku využít. Podle Kolečka je jednou z takto vzniklých replik i již zmiňovaná hláška „Vždycky Most!“³¹ Prušinovský dodává, že hláška sama o sobě dlouho nefungovala, a až ve střížně, kdy byla za tuto repliku dosazena reakce kamarádů, dostala nový rozměr a stala se funkční.³²

Kritikou je Prušinovskému vyčítáno, že některé z hlášek zaznívajících v jeho tvorbě jsou rasistické či jinak diskriminující. Prušinovský se obhájí odkazem na své postavy. Pokud rasistická hláška zazní z úst rasistické postavy, neznámá to, že je autor scénáře rasista. Cílem této práce není nijak posuzovat rasovou problematiku Prušinovského děl, ale je důležité zmínit, že i tyto hlášky mají u diváků úspěch.³³

Hlášky jsou pro Prušinovského tvorbu charakteristické, daly by se označit jako rukopis jeho tvorby a jsou patrně jedním z důvodů, proč se Prušinovského humor označuje někdy jako

³¹ KOTEK, Jakub. *Easy Cast* – Petr Kolečko. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=zWZeSsZQ7g0>. [cit. 2024-10-24].

³² Jan PRUŠINOVSKÝ, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz. Příloha 1.

³³ CÍFKA, Petr. *Na pivu s Cívařem*. Online. YouTube. 2021. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UPfuk0YtvPQ>. [cit. 2024-10-23].

korektně nekorektní. Sám Prušinovský se ale nepovažuje za tvůrce hlášek, tvrdí, že píše dialogy a hlášku z repliky udělají teprve diváci, kteří si ji oblíbí.³⁴

3.1.4 Komický vzhled

Podle Bergsona je komický vzhled jeden z nejjednodušších prostředků, jak dosáhnout humoru. Od útlého věku se děti smějí klaunům s červeným nosem a kudrnatými vlasy. Bergson vidí sílu komického vzhledu v ošklivosti. Pokud se ošklivost umocní a změní se v ohyzdnost, může se stát směšná. Své tvrzení Bergson obhájí následující definicí: „Komickou se může stát každá ohyzdnost, kterou dokáže napodobit člověk.“ Jako vhodný příklad uvádí komično karikatury, na které je vždy patrný náznak ohyzdnosti, jako např. komicky působící velký nos. I již zmiňovaný červený nos klauna se dá označit jako zveličená ošklivost, jež dokáže být napodobena člověkem.³⁵

Prvek komického vzhledu lze vysledovat i u některých postav Prušinovského, což je patrné na extravagantních účesech herce Ivana Trojana ve dvou odlišných seriálech *Okresní přebor* a *Čtvrtá hvězda*. V *Okresním přeboru* si zahrál postavu fotbalového trenéra Bohumíra Zenkla s tradiční čelenkou a účesem „na muleta“ (obrázek 1).³⁶ Ve *Čtvrté hvězdě* zase představuje postavu recepčního Františka Koláčka s tenkým copánkem rostoucím na konci hlavy a náušnicí (obrázek 2).³⁷ Tyto účesy opravdu budí dojem karikatury a svým přehnaným vizuálem působí jako přehnaná ošklivost.

Komického vzhledu Prušinovský využívá ve svých komediích pravidelně, ale zároveň velmi decentně a většinou jde o doplnění charakterové vlastnosti dané postavy. Díky autentickému vyprávění pak extravagantní vzhled nepůsobí prvoplánově.

³⁴ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

³⁵ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 22-24.

³⁶ PRUŠINOVSKÝ, Jan a TV NOVA. *Okresní přebor*. Online. 2010. [cit. 2025-03-18].

³⁷ PRUŠINOVSKÝ, Jan a TV NOVA. *Okresní přebor*. Online. 2010. [cit. 2025-03-18].

Obrázek 1: Bohumír Zenkl.

Obrázek 2: František Koláček.

3.1.5 Gesta a pohyby

Sílu gest a pohybů vidí Bergson v napodobování. Gesta, v běžném životě nijak komická, se mohou stát vtipnými, když se je někdo pokusí napodobit. Toto pravidlo platí lépe u gest, která jsou mechanická, pro danou postavu typická a opakující se. Jako příklad Bergson uvádí obličej dvou lidí, které samy o sobě nejsou nijak komické. Protože jsou si ale obličej podobné, může tento jev vzbuzovat úsměv, jelikož se zdá, že jeden obličej napodobuje druhý. Na tomto principu hojně stojí díla označovaná jako parodie.³⁸

³⁸ BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9. s. 25–27.

Jan Prušinovský s napodobováním pracuje např. v seriálu *Okresní přebor*, kde v šestém díle do Houslic přijíždí reprezentační fotbalista Tomáš Vápeník (obrázek 3),³⁹ přítel dcery hlavního hrdiny Jirky Luňáka. Tomáš Vápeník se v mnohém podobá českému fotbalovému reprezentantovi Tomáši Rosickému (obrázek 4).⁴⁰ Podobnost je patrná ve jméně, životopise postav, v čísle dresu, ale hlavně v účesu typickém pro Tomáše Rosického. Dá se předpokládat, že většina diváků sledující seriál z prostředí fotbalu bude Tomáše Rosického znát a při pohledu na jeho napodobeninu, možná i parodii se jistě zasměje.

Prušinovský uvádí, že postavu měl původně ztvárnit samotný Rosický, ale nakonec roli odmítl a musel se uchýlit ke krajnímu řešení, které ale také nese své ovoce.⁴¹ Nelze říct, že by Prušinovský tohoto principu využíval pravidelně, jde spíše o příležitostně se objevující prvek, ale čas od času se v jeho tvorbě objeví.

Obrázek 3: Tomáš Vápeník.

³⁹ PRUŠINOVSKÝ, Jan a TV NOVA. *Okresní přebor*. Online. 2010. [cit. 2025-03-18].

⁴⁰ ERBEN, Eduard. *Tomáš Rosický*. Online. In: . Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/rosicky-nelibi-se-mi-ze-nehraju-ale-nemuzu-nic-delat/r~f1d80e1c4e2c11e4ba15002590604f2e/>. [cit. -03-18].

⁴¹ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

Obrázek 4: Tomáš Rosický.

3.1.6 Shrnutí

Podle Bergsonových teorií lze usuzovat, že Prušinovský ve svých dílech využívá komiky u postav disponujících chybou. Pracuje se situační komikou, což je patrné v seriálu *Autobazar Monte Karlo*. Jedním z nejsilnějších prvků Prušinovského tvorby je slovní komika, na níž pravidelně spolupracuje se scenáristou Petrem Kolečkem. V Prušinovského dílech se pravidelně objevují postavy s komickým vzhledem, což je patrné např. na herci Ivanu Trojanovi. Příležitostně Prušinovský staví humor na gestech a pohybech, kde využívá napodobování.

3.2 Režijní prvky

V této kapitole se bude práce věnovat formálním, přesněji režijním prvkům, jež ovlivňují humor v díle Jana Prušinovského. Práce se bude opírat o rozhovory s Janem Prušinovským a jeho spolupracovníky. Mezi zkoumané prvky patří prostředí, obsazování, střih, kamera, hudba a zvuk.

3.2.1 Prostředí

Velká část Prušinovského díla se odehrává na periferii. V prostředí fotbalistů, hotelových zaměstnanců nebo např. ve městě Most. Prušinovský umí tyto periferie velmi realisticky a autenticky zachycovat, díky čemuž pak vynikají komické situace, které by za jiných okolností mohly působit absurdně.⁴²

⁴² PRÁŠIL, Janis. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 68-73. ISSN 1213-516X. s. 68.

V jednom z rozhovorů Prušinovský uvedl, že se snaží využívat síly prostředí. Když na lokaci roste strom, který není ve scénáři, nehledá cestu, jak strom odstranit, ale jak ho ideálně zakomponovat a spojit s místem, díky čemuž se lokace stane přirozenější.

V prvních verzích seriálu *Most!* se měla odehrávat scéna na pouti. Po obhlídkách ale Prušinovský usoudil, že pro *Most* je mnohem autentičtější prostředí autodromu, a celou scénu přesunul. Využití reálných lokací Mostu bylo pro Prušinovského důležité, tudíž se řada skutečně existujících míst nachází i v seriálu, díky tomu je periferie divákovi představena velmi věrohodně.⁴³

Prušinovský tvrdí, že k využívání konkrétních lokací dospěl v průběhu své tvorby, paradoxně při tvorbě televizních dramat, konkrétně u filmu *Kobry a užovky*, kdy cítil potřebu více využít město, kde je příběh situován. Jeho první seriál *Okresní přebor* se odehrává ještě ve smyšlené vesnici, ačkoliv je inspirována reálnou.⁴⁴

Významný herec a komik Rowan Atkinson ve své přednášce *Laughing Matters* v britském pořadu „Funny Business“ uvádí,⁴⁵ že jedním ze tří základních principů stavby gagu je vložení postavy do netradičního prostředí.⁴⁶ Tento princip netradičního prostředí využívá taktéž seriál *Most!* Protagonista Luděk Říha, žijící většinu života v mostecké periferii (díky realistickému vyobrazení jde pro něj o tradiční prostředí), je vyslán do pořadu *Pošta pro tebe*. V blyštícím se studiu České televize Luděk působí komicky sám o sobě, což se znásobí, když seriál začne využívat takto připravenou půdu pro další humorné situace.

Velký vliv na situaci hraje využití reálného televizního pořadu. Pro Luděka jde sice o netradiční prostředí, divák ale léta vysílaný pořad dobře zná. Kdyby se celá scéna odehrávala v nespecifikovatelném městě a postava by přijela do smyšleného pořadu, celá situace by fungovala mnohem méně.

Díky tomu, že Prušinovský využívá reálných prostředí a svůj příběh většinou zakresluje do konkrétního místa, jsou jeho díla velmi autentická a tvoří skvělé zázemí pro humorné situace.

⁴³ CÍFKA, Petr. *Na pivu s Cívalem*. Online. YouTube. 2021. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UPfuk0YtvPQ>. [cit. 2024-10-23].

⁴⁴ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

⁴⁵ ROUBÍČEK, Lukáš. *Využití vizuálního gagu v „Three Flavours Cornetto“ trilogii Edgara Wrighta*. Bakalářská práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2021.

⁴⁶ HINTON, David. Rowan Atkinson – Laughing Matters. DailyMotion [online]. Velká Británie: BBC, 1992 [cit. 2020-12-22]. Dostupné z: <https://www.dailymotion.com/video/x5epole>.

3.2.2 Obsazování

Jistě lze vysledovat opakující se trendy ve spolupráci Prušinovského s jednotlivými herci. Pravidelně spolupracuje s velkými jmény jako je Ivan Trojan nebo Martin Hofman. Na obsazování se bezesporu podepsala také spolupráce s Dejvickým divadlem. Zároveň se ale Prušinovský nebojí objevovat nové tváře jako např. ve filmu *Chyby*, kde spolupracuje s méně známějšími jmény, jako byla v té době Pavla Gajdošíková.

Ať už jde o zkušenější, nebo méně známé herce, lze jejich výkon většinou označit za autentický. Podobně jako v předchozí kapitole je tedy pro herecké výkony v Prušinovského díle typická autenticita, díky níž následné činy uvěřitelných postav zní humorněji.

Vzhledem k povaze práce stojí za zmínku režisérova spolupráce s výraznými komiky, jako je Petr Čtvrtníček nebo Štěpán Kozub. Jistě by se dalo říct, že mnoho herců spolupracujících s Prušinovským mají komický talent, ale zde se jedná o herce, jejichž tvorba je na humor úzce zaměřena, a nabízí se otázka, jestli svým výrazným komickým projevem nenarušili zmiňovanou autenticitu.

Prušinovský tvrdí, že herce obsazuje především podle toho, jak se na roli hodí, opakovaně mu nejkomediálnější připadají lidi, kteří nemají smysl pro humor a jejich síla spočívá v tom, že postavu hrají vážně. Někteří komediální herci mají tendenci prosazovat si svůj styl humoru, ale díky obsazování na tělo podle Prušinovského tato vlastnost nevyčnívá.⁴⁷

3.2.3 Střih

Střih tvoří významnou roli při dávkování humoru v průběhu jednotlivých Prušinovského děl. Prušinovský spolupracuje s několika střihači a vnímá mezi nimi odlišné postupy při tvorbě humoru. Střiháč Lukáš Opatrný má brilantní cit pro načasování a dokáže vtip najít velmi rychle. Michal Böhm rád postavy zesměšňuje a vybírá pro ně situace, kde je může ponížit. V porovnání s Böhmem naopak střiháč Otakar Šenovský postavám více fandí a vybírá jim kladnější momenty.⁴⁸

Podle Šenovského, jež s Prušinovským pracoval např. na seriálech *Okresní přebor* či *Dobré ráno, Brno!*, se do střizny z natáčení většinou nedostanou skvěle fungující scény. I když je dílo humorně napsáno a dobře natočeno, ve střizně je potřeba dát humoru určitou tvář.

⁴⁷ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

⁴⁸ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

Humor by neměl kolísat, tedy neměla by nastat situace, kdy pět minut nedojde k žádnému humoru.

Zároveň se Šenovský snaží hlídat úroveň vtipů. Problém vidí v situaci, kdy jsou blízko sebe sofistikované vtipy a vtipy jednodušší, přirovnávané k humoru „prdícího polštářku“. Stává se, že Prušinovský do střížny přichází i s materiálem, v němž humor kolísá. Šenovský přiznává, že dochází k situacím, kdy musí některé humorné scény přeskládat, či dokonce odstranit, a s humorem dodává, že má tendence si jako střihač nárokovat zásluhy za kompaktnost, věrohodnost a timing díla.⁴⁹

Prušinovský dodává, že než zdůrazňování samotného vtipu je pro něj důležitější tempo celé epizody. Pokud by tempo nefungovalo, divák se nebude smát vůbec, zatímco při udržení dobrého tempa a rytmu se může z průměrného vtipu stát vtip nadprůměrný.⁵⁰

3.2.4 Kamera a zvuk

Významným zvukovým prvkem tvořícím humor v díle Jana Prušinovského je bezesporu hudba, které je věnována samotná kapitola. Kamera a zvuk nejsou v Prušinovského dílech výrazným nositelem komických situací. Slouží primárně jako prostředek, pomocí něhož je humor divákovi prezentován využitím obrazu, ruchů či dialogu. Nelze tedy říct, že by samotná kamera či zvuk pravidelně tvořily humor v těchto dílech.

Prušinovský uznává, že příležitostně se objeví situace, kde kamera dostane významnější pozici, kdy se postava např. zjeví z nečekaného úhlu, což může podnítit v divákovi humor. Jako příklad uvádí sexuální scény v seriálu *Dobré ráno, Brno!*

U zvuku občasně Prušinovský nechává zaznít organické ruchy podtrhávající grotesknost situace. Oproti klasickým groteskám využívajícím neorganické zvuky jako např. cinknutí se Prušinovský snaží zasazovat reálné ruchy.⁵¹

V seriálu *Most!* se výrazně pracuje s dialogem, konkrétně s hlasem transsexuální postavy Dáši, operované z muže na ženu. Její hlas je namíchán z originálního hlasu ženské herečky a dodávaného hlasu mužského herce. Změna od tohoto mixu nastává v pro Dášu emočně vypjatých scénách, kde se její hlas mění a ve zvukovém mixu v dané replice dominuje mužský hlas. Tento prvek může v některých scénách také působit komicky.

⁴⁹ SLOVÁK, Stanislav. Proudý: Komédie. Online. In: . Česká televize, 2024. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/16298081688-proudy/324294340040001/>. [cit. 2025-03-18].

⁵⁰ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

⁵¹ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

3.2.5 Hudba

Hudba pravidelně umocňuje humor v Prušinovského dílech. Prušinovský přiznává, že hudbu vnímá jako svůj koníček a nebrání se poslechu širokého spektra žánrů od dechovky po metal, díky čemuž má o hudbě široké povědomí, a čerpá z něj při výběru hudby do konkrétních scén.

K práci s hudbou přistupuje již při scénáři, kdy si u některých projektů dopředu připraví seznam písní, v jejichž atmosféře by se měly scény odehrávat. V některých případech dá naopak na pocit a hudbu do díla dosazuje bez většího významu pouze podle vnímání dané scény. Ačkoliv se snaží s hudbou šetřit, přiznává, že někdy hudbu využívá také jako prvek sloužící k nápravě nefungující scény.

S hudbou Prušinovský pracuje výrazně v seriálu *Most!*, kde je využívána jako koncept. Např. v druhém díle jsou dva výrazné momenty spojené se změnou pohlaví postavy Dáši. Ve scéně, kdy se hlavní postava Luděk rozhodne vystěhovat Dášu ze svého bytu a začne vyhazovat její věci, hraje píseň kapely Erasure *I Love To Hate You*. Jde o vtipnou i smutnou scénu zároveň a písní se daří díky atmosféře, textu ale i historii kapely Erasure překlenout scénu na humornou stranu.⁵²

Podobně je využita píseň *Hey Mama* ve scéně, kdy si Dáša otevře v Mostě myčku aut. Dáša spoléhá na vztah mužů k autům a ženám, což se ukazuje jako správný úsudek. K myčce ihned přijíždí mužští návštěvníci a píseň, v jejímž ironickém refrénu zní v překladu „Ano, budu vařit, ano, uklízet“, už tak vtipnou situaci ještě zesiluje. Další mocninu pak tvoří opět atmosféra písně a podobnost pohybů Dáši ke zpěvačce písně Nicki Minaj.

Kromě již složených písní vnímaných divákem na základě kontextu Prušinovský využívá také hudbu skládanou na míru, sloužící především k vyprávění příběhu.⁵³

Prušinovský umí hudbou překvapit diváka a pravidelně ji používá v místech, kde ji nečeká. Na druhou stranu je nutné poznamenat, že ne každá hudba v jeho díle má komickou funkci. Prušinovský s hudbu pracuje i ve vážných situacích.

⁵² BLÁHOVÁ, Jindřiška a ŘÍČICOVÁ, Hana. Týdeník Respekt: Podcast z filmovky s Janem Prušinovským. Online. In.: 2021. Dostupné z: https://www.respekt.cz/podcasty/podcast-z-filmovky-s-janem-prusinovskym?fbclid=IwY2xjawGO0jFleHRuA2FlbQIxMQABHTOFQ6eikaFWansC92XkWZTdpSNc6la6_xvHZe0Wbnof3vvEn8dyGUOzGQ_aem_Pb2zIp8iLfmhtoLHfyM5yg. [cit. 2024-10-30].

⁵³ Jan PRUŠINOVSKÝ, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

3.2.6 Shrnutí

Prušinovský při režírování výrazně čerpá z realistického prostředí, v němž se děj odehrává. Volí spolupráci s herci vyznačujícími se civilnějším hereckým projevem, ale příležitostně využívá také výrazných komiků jako Štěpána Kozuba či Petra Čtvrtníčka. Střih hraje důležitou roli při dávkování humoru a koriguje úroveň vtipů stojících vedle sebe. Kamera a zvuk nejsou výraznými nositeli humoru v Prušinovského projektech s výjimkou hudby. Ta je pro Prušinovského humor signifikantní.

Filmové prostředí si dlouhou dobu pokládá otázku, kdo má výraznější roli na výsledném filmu. „Je to scénarista, nebo režisér?“ Z výše napsaného lze usoudit, že Prušinovského humor se výrazně vyskytuje již v literární fázi jeho děl. Prušinovského síla ale spočívá také v nalezeních ideálních režijních prvků, pomocí nichž zasadí humor do správných mantinelů. Odpovědí na výše položenou otázku může být právě tvorba Jana Prušinovského, který humor tvoří jak při psaní scénářů, tak při režírování.

V následující praktické části práce budou uvedené teorie aplikovány na seriál Jana Prušinovského *Dobré ráno, Brno!*

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA SERIÁLU DOBRÉ RÁNO, BRNO!

V následujících kapitolách bude analyzována první řada seriálu *Dobré ráno, Brno!* Práce se zaměří na hledání režijních i scenáristických humorotvorných prvků, definovaných v předchozích kapitolách.

Seriál je nejnovější komediální sérií Jana Prušinovského a pracuje s širokým spektrem komediálních principů.

4.1 Dobré ráno, Brno!

Seriál z prostředí České televize a pořadu *Dobré ráno* si odbyl premiéru v roce 2022 na festivalu *Serial Killer*.⁵⁴ Následně byl zveřejněn na iVysílání České televize a v lednu roku 2023 byl odvysílán na obrazovkách České televize.

Jana Prušinovského námět k seriálu napadl při rozhovoru v pořadu *Dobré ráno*, kde si uvědomil, „jak křehký je televizní svět“.⁵⁵ Na scénáři Prušinovský spolupracoval se scenáristou Tomášem Holečkem a režie se chopil sám Prušinovský.

Seriál se těšil oblíbenosti u diváků a také vysoké sledovanosti. Na úspěšné dílo autor navázal druhou sérií odvysílanou v roce 2024.⁵⁶

První série se odehrává v prostředí tvůrců pořadu *Dobré ráno*. Divák sleduje hlavního hrdinu, vyhořelého režiséra Miroslava Kurše, jak se společně se svými kolegy vypořádává s nástrahami televizního světa. Postavami řešené problémy vychází od nadřizených, od vlastních osobních vztahů, ale také od lidí mimo televizi, jako jsou např. problematičtí hosté.

4.2 Scenáristické prvky

4.2.1 Postavy

Jan Prušinovský postavy tohoto seriálu popisuje jako lůzry snažící se dostat do vyšší společnosti, konkrétně z Brna na Kavčí hory do Prahy. Divák ale vidí, že ve vyšší společnosti

⁵⁴ Brněnský mezinárodní festival seriálů.

⁵⁵ BAŤA, Blahoslav a WITOWSKÁ, Světlana. *Spotlight: Jan Prušinovský*. Online. In: . 2024. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/spotlight/spotlight-jan-prusinovsky/r~367c6240c4e611ee9445ac1f6b220ee8/r~3d53f7581f2311ef80bfac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-11-07].

⁵⁶ *Dobré ráno, Brno!*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dobr%C3%A9_r%C3%A1no,_Brno!. [cit. 2024-11-07].

jsou ještě větší lůžři, což způsobuje komiku. Tím Prušinovský potvrzuje, že pro jeho postavy jsou důležité nedostatky.

U hlavní postavy Miroslava Kurše převažují především společenské chyby. Kurš je workoholik, vyhořelý režisér, který kvůli své práci opustil ženu, a zanedbává i svou dceru. Uvědomuje si, že se svým talentem mohl dělat umění, ale skončil jako řadový režisér v České televizi.

Definice takovéto postavy je vhodná i pro vážné drama a vyskytuje se riziko, že by divákovi bylo Kurše líto. Prušinovskému se ale daří tyto chyby využít ve prospěch humoru, což se ukazuje např. ve čtvrté epizodě, kdy se Kurš chce setkat se svou dcerou, aby zlepšil jejich vztah. Dcera Johana o setkání nestojí a vysloví podmínku, že se s otcem setká pouze v případě, když zahraje v *Dobré ráně*, pořadu pro starší publikum, píseň od Cardi B, rapperky a zpěvačky cílící na mladé publikum a netající se svou bývalou prací striptérky. Kurš se rozhodne tuto podmínku splnit, čímž vznikne řada humorných situací, jelikož musí upřednostnit požadavky dcery před zásadami své práce.

Společenskými chybami je vybaven např. i moderátor Cyril Lomný, který neumí vyprávět vtipy, nebo bezdomovec Luboš, o němž je známo, že studoval mnoho vysokých škol, ale vždy jen několik semestrů.

Řada charakterů seriálu disponuje mravními chybami. Prostředí České televize je zobrazeno tak, že většina postav udržuje sexuální styk se svými kolegy, včetně Miroslava Kurše.

Výraznou mravní chybou vybavil Prušinovský moderátorku Radku Vrbíkovou, která pravidelně užívá drogy, konkrétně šňupe, pravděpodobně kokain. Jde o vážnou chybu, na níž lze opět postavit drama. Prušinovský ale chyby využívá k řadě komických situací, jako např. v páté epizodě, kdy si Vrbíková svou nešikovností při šňupání vyrazí dva přední zuby. Po zbytek dílu Vrbíková řeší, jak zuby ve vysílání zamaskovat, což sebou nese mnoho komična. V následující šesté epizodě vzniká komická situace v momentě, kdy Vrbíková šňupe v autě a nevšimne si, že vedle ní stojí policejní auto, z něhož vycházejí policisté.

Chybou je obdařena většina postav seriálu. Chyby u většiny z nich nejsou samy o sobě vtipné, ale v daných kontextech tvoří pro humor velmi kvalitní půdu, čehož Prušinovský umě využívá.

4.2.2 Situační komika

Situační komika je jedním z nejpoužívanějších principů seriálu. Humor se opírá o komplikace spojené s živým vysíláním, čímž se nabízí nespočet možností pro vznik situačních mechanismů.

Princip panáčka na nitce se nezřídka opakuje u hlavní postavy Miroslava Kurše. Kurš ze své pozice řídí pořad a k úspěšnému vysílání někdy musí zmanipulovat své podřízené.

V již zmiňovaném čtvrtém díle se Kurš snaží prosadit do vysílání píseň od Cardi B. Problém spočívá v zásadové hudební dramaturgii Vlastě Ticháčkové lpící na tradičních hudebních žánrech. Kuršovi nezbývá nic jiného než donutit Ticháčkovou, aby nedorazila do práce. Nabídne Vlastě lístek na koncert její oblíbené kapely a přislíbí jí seznámení se zpěvákem Ladislavem Křížkem. S Křížkem se Kurš domluví, aby Ticháčkovou svedl a ta nepřišla druhý den na vysílání.

Humor těchto scén spočívá v napětí, zdali se Kuršovi plán vydaří a jak moc se nechá Ticháčková ovlivnit. Nejvtipnější část přichází, když se Ticháčková ráno probudí u Ladislava Křížka a vidí, že v *Dobré ráno* hraje Cardi B, tedy když jí dojde, že se nechala zmanipulovat.

Pravidelně užívaný mechanismus nabalující se sněhové koule je patrný v úvodní epizodě. Jako nenápadná situace vyúsťující v katastrofu se dá označit ráno, kdy moderátorka počasí Andrea Baďurová před vysíláním venčí psa a náhodný kolemjdoucí ji donutí posbírat exkrement jejího jorkšíra. Andrea pod tlakem kolemjdoucího dává exkrement v igelitovém sáčku do své kabelky. V televizních šatnách se později ukáže, že se v kabelce od exkrementu zašpinil ovladač potřebný k přepínání počasí ve studiu. Baďurová pod tlakem blížícího se přenosu prosí kolegy, aby jí z kabelky ovladač vytáhli, ale z pochopitelných důvodů se k tomu nikdo nemá. Baďurová na poslední chvíli sahá pro ovladač a celý vstup moderuje se zdviženou rukou, aby nešlo vidět, že ji má od psího výkalu. Nabalující se humorné scény vycházející z prostého venčení psa vrcholí hrou na housle opilého hosta Jiřího Pavlici, kdy Baďurová se vztyčenou rukou předstírá, že tančí na jeho lidové písni.

Zápletka sedmého dílu stojí na inverzi postav. Vlivem dopravního kolapsu v Brně způsobeného vlakovou nehodou se do televize nedostaví dva hosté – farář a meteorolog. Vysílání se blíží a režiséru Kuršovi nezbývá než sáhnout po krizové variantě a vytvořit falešného hosta z bezdomovce Luboše. Komičnost nastává, když Luboš v přestrojení za faráře či meteorologa pronáší ve vysílání silná moudra a většina diváků a členů štábu mu

projev věří v domněnku, že jde o reálného hosta. Celý díl vygraduje provalením tohoto podvodu po zjištění, že meteorolog i farář tragicky zahynuli v havarujícím vlaku. Zde je princip inverze využit k další již zmíněné práci s panáčkem na nitce, přesněji manipulací Miroslavem Kuršem s jeho kolegy a diváky.

O soustrojí opakování se neopírá žádná z epizod *Dobrého rána* a vyskytuje se spíše sporadicky u opakujících se činností některých postav, jako když režisér Kurš pravidelně vyhazuje ze scénáře příspěvky o poezii. Humor zde netvoří opakování, ale následné zjištění, že příspěvky o poezii tvoří dramaturg Šmarda.

Případ, kdy se opakování stává vtipným, nastává v replikách bezdomovce Luboše tvrdícího, že vystudoval dva semestry specifické fakulty. Čím častěji tuto repliku v průběhu osmi dílů zmiňuje, tím více se ukazuje, kolik škol a fakult studoval, a tím více je replika bezdomovce vtipnější.

Humor založený na vzájemné spojitosti sledů a událostí, jinými slovy na nedorozumění, se vyskytuje mj. ve třetí epizodě, kdy se moderátorka Radka Vrbíková rozhodne vstoupit do kanceláře Kurše, kde si shodou okolností Kurš užívá s Andreou Baďurovou. Baďurová se stihne v kanceláři schovat, což Vrbíková neví. Divák se následně baví u intimního rozhovoru afektivní Vrbíkové snažící se Kurše svést a vyznat mu lásku při vědomí, že celou situaci poslouchá její úhlavní nepřítel Andrea Baďurová. Trapnost situace vyúsťuje, když se Vrbíková dozví o její přítomnosti.

Na zmiňovaných vzorcích je postavena většina epizod série. Některé vzorce se pravidelně opakují a je jich využíváno jak pro příběhové linky jednotlivých dílů, tak v drobnějším měřítku při jednotlivých scénách. Mechanismy se vzájemně prolínají a pravidelně kombinují podle potřeb daných zápletek.

4.2.3 Komika slov

V úvodu je důležité zmínit, že se na scénáři tohoto seriálu nepodílel Petr Kolečko, jindy výrazně ovlivňující slovní komiku v Prušínovského dílech. Těžko usuzovat, zdali jde o přímou úměru, ale je patrné, že se *Dobré ráno, Brno!* méně opírá o peprné hlášky a komická přirovnání pro Kolečka specifická.

Přesto jsou hlášky a z nich vycházející humor nápadným elementem této řady. Jazykem vytvořená komika využívá především televizního prostředí a města Brna. Prušínovskému se

zároveň daří vyhnout se nabízejícímu se utahování si z brněnského nářečí, jež zde slouží pouze jako forma mluvy.⁵⁷

Vhodná ukázka hlášky vycházející z televizního prostředí se nachází v druhé epizodě, kde se řeší vzpoura osvětlovačů a maskérů vyžadujících statut umělce. V závěrečném obraze dílu osvětlovač Horst odmítá rozbalovat již zabalenou techniku a režisér Kurš mu glosou dává jasnou podmínku: „Jestli seš umělec, tak půjdeš a vybalíš z dodávky ty světla, abys inovativně a kreativně zasvítíl ten zsranej oltář, anebo jsi zaměstnanec České televize a pak ti stačí odrazná deska.“ Hláška se zde opírá o zmiňovaný filmařský slang, ale také o vulgaritu. Hlubšího komického rozměru pak nabude v dalším záběru, kdy osvětlovač opravdu využil odraznou desku.

Slovní komika čerpající z prostředí města Brna zaznívá kupříkladu v páté epizodě, kde se řeší, jak nahradit chybějící zuby moderátorky Vrbíkové. Kuchař Slávek přichází s myšlenkou použít tavnou pistoli a využívá glosu: „Brácha dělá kustoda na Kometě a tam se takto lepí zuby běžně.“ Hláška je vtipná ve srovnání chrupu Vrbíkové s problémy hokejistů aplikovaném na brněnský hokejový klub.

V seriálu zaznívá nejvíce hlášek čerpajících z prostředí televize a Brna, ale vyskytují se i prosté peprné hlášky, jako když bezdomovec Luboš pronese na účet moderátorky Radky Vrbíkové: „Vypadáš, jako bys týden blila do plastového kýblu.“

Hlášky jsou funkčním prvkem tohoto seriálu a Prušinovský v něm ukazuje, že je schopen využívat slovní komiky (i když místy odlišné) i bez Petra Kolečka.

4.2.4 Komický vzhled

Nelze říct, že by některá z postav sama o sobě působila komicky díky svému primárnímu vzhledu. U většiny postav převažuje spíše realistický vzhled sedící k jejímu charakteru včetně bezdomovce Luboše, u něhož by se komický vzhled nabízel.

Některé postavy se ale stávají komické svým vzhledem krátkodobě v jednotlivých epizodách. Jako zveličenou ohyzdnost působící komicky lze bezesporu označit zuby Radky

⁵⁷ BAŤA, Blahoslav a WITOWSKÁ, Světlana. *Spotlight: Jan Prušinovský*. Online. In: . 2024. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/spotlight/spotlight-jan-prusinovsky/r~367c6240c4e611ee9445ac1f6b220ee8/r~3d53f7581f2311ef80bfac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-11-07].

Vrbíkové, o něž v pátém díle nejdříve přišla (obrázek 5)⁵⁸ a následně si je nahradila umělými zuby (obrázek 6)⁵⁹.

Obrázek 5: Radka Vrbíková bez zubů.

Obrázek 6: Radka Vrbíková s umělými zuby.

Do kategorie komického vzhledu spadá také kostým maskovaného kuchaře Slávka v rychlém občerstvení v třetí epizodě (obrázek 7).⁶⁰ Humor zde spočívá především v situaci „Kuchař se maskuje, aby nikdo nevěděl, že se stravuje v rychlém občerstvení“, ale vtipný je také Slávkův vzhled, konkrétně jeho umělá paruka a knírek doplněné o sluneční brýle a kšiltovku.

⁵⁸ PRUŠINOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

⁵⁹ PRUŠINOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

⁶⁰ PRUŠINOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

Obrázek 7: Kuchař Slávek v přestrojení.

Na podobném mechanismu staví také oblečení dramaturga Šmardy snažícího se v přestrojení za bezdomovce infiltrovat do komunitního centra pro lidi bez domova v sedmém díle (obrázek 8).⁶¹ Šmardu divák zná jako elegantního intelektuála a pochopitelně jej začne vnímat s úsměvem, když ho spatří oděného ve velkém otrhaném špinavém oblečení.

Obrázek 8: Dramaturg Šmarda v přestrojení za bezdomovce.

4.2.5 Gesta a pohyby

Prvky mechanického napodobování gest a pohybů Prušínovský zanáší do *Dobrého rána* především prostřednictvím parodování prostředí a členů České televize. Už moderátoři *Dobrého rána* Radka Vrbíková a Cyril Lomný se nápadně podobají reálným moderátorům tohoto pořadu.

Komicky působí postava programového ředitele (obrázek 9)⁶² ztvárněného Jakubem Uličníkem podobajícího se reálnému programovému řediteli České televize Milanu

⁶¹ PRUŠÍNOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

⁶² PRUŠÍNOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

Fridrichovi (obrázek 10)⁶³. Podoba je znatelná ve stylu oblékání, výrazných kudrnatých vlasech, a hlavně specifických brýlích. V závěrečné osmé epizodě přijíždí do Brna celá rada České televize včetně ředitele, a i u nich lze nalézt analogii s opravdovými členy rady České televize. Prušinovský přiznává, že podobnost s členy České televize je záměrná a zároveň ujišťuje, že parodování zaměstnanci s tímto záměrem neměli problém.⁶⁴ Prušinovského humor v jejich případě funguje spíše na principu zesměšňování papalášství než na podobnosti gest a pohybu.⁶⁵ Obdoby reálných postav fungují komicky především pro diváky orientující se v prostředí České televize.

Obrázek 9: Programový ředitel v seriálu.

Obrázek 10: Milan Fridrich.

⁶³ NOVINKY.CZ. *Milan Fridrich*. Online. In: . Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/kultura-programovy-reditel-ceske-televize-milan-fridrich-hlavni-pozornost-venujeme-puvodni-tvorbe-40041301>. [cit. -03-18].

⁶⁴ BAŤA, Blahoslav a WITOWSKÁ, Světlana. *Spotlight: Jan Prušinovský*. Online. In: . 2024. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/spotlight/spotlight-jan-prusinovsky/r~367c6240c4e611ee9445ac1f6b220ee8/r~3d53f7581f2311ef80bfac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-11-07].

⁶⁵ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

4.2.6 Shrnutí

V seriálu *Dobré ráno, Brno!* Prušinovský profituje z většiny svých scenáristických zbraní. Postavy disponují jak mravními, tak společenskými chybami. O mechanismy situační komiky se opírá většina hlavních linií jednotlivých epizod a mechanismy jsou mezi sebou kombinovány s výjimkou principu opakování objevujícího se sporadicky. U slovní komiky se Prušinovský opírá především o prostředí města Brna a televize. Na hláškách je patrná absence Petra Kolečka. Komického vzhledu je rovněž využíváno pouze epizodně v porovnání s jinými Prušinovského pořady. Gesta a pohyby jsou naopak hojně aplikovány při parodování členů České televize. Obecně lze říct, že Prušinovský v *Dobré ráno* pracuje s většinou jemu výše přiřčených scenáristických komediálních principů a mění se pouze míra jejich užití.

4.3 Režijní prvky

4.3.1 Prostředí

Jako na specifickou periférii lze nahlížet na prostředí České televize, kde se odehrává většina příběhu. Výhodou tohoto prostředí je, že nevzniklo mnoho děl z televizního prostředí, natož přímo z České televize, za což se musí dát České televizi kredit, jelikož je v seriálu pravidelně zesměšňována a parodována. Seriál funguje mimo jiné jako prohlídka zákulisí České televize. Divák si prohlédne šatny, recepci, rampu sloužící ke kouření, studio *Dobrého rána* a v některých epizodách je divák proveden ateliérem, kde se natáčí *Já a Hele* nebo pořad *Star Dance*. Výraznou roli hraje také samotné město Brno, kde se postavy ocitají na tradičních místech jako v „šalině“ nebo na „Cejlu“.

Užití reálného prostředí výrazně podporuje uvěřitelnost celého příběhu, díky čemuž si může Prušinovský dovolit pracovat s ulítlejšími situacemi, jež by se ve smyšleném prostředí mohly zdát neuvěřitelné. Reálné lokace doplňují autentické plakáty starších děl České televize, což je v některých kontextech rovněž úsměvné.

V šestém díle Prušinovský opět aplikuje mechanismus zasazení postavy do netradičního prostředí, kdy Kurš zaskakuje v pražském studiu na pořadu *Hvězdy tančí*. Této show fandí také mladý dramaturg Šmarda, který přemluví Kurše, aby ho vzal s sebou. Prušinovský tvrdí, že v televizním světě je brněnské televizní studio bráno jako outsider, díky čemuž zafunguje

kontrast měst Prahy a Brna.⁶⁶ Šmarda s Kuršem jsou následně v Praze terčem posměchu pražských kolegů a v případě Šmardy vlivem jeho nešikovnosti a nadšení i diváků u obrazovek.

4.3.2 Obsazování

V *Dobrému ránu* Prušinovský pracuje především s méně známými herci angažovanými v brněnských divadlech. Mezi výhody tohoto výběru patří opět uvěřitelnost. Divák nemá herce zafixované v jiných rolích a jednodušeji jim uvěří, že jde opravdu o reálné zaměstnance České televize. Postavy zároveň disponují jemným brněnským dialektem znějícím díky původu herců velmi decentně a autenticky. Podobně jako u prostředí slouží obsazení především jako autentický prostředek ke zprostředkování humoru.⁶⁷

Výrazný podíl na humoru nese obsazování hostů *Dobrého rána*, kdy jde většinou o reálné postavy hrající samy sebe. Mimo zmiňovanou autenticitu podporuje humor fakt, že hosté jsou v pořadu pravidelně ztrapňováni, čímž jsou zesměšněni i samotní herci. Příkladem může být sám sebe ztvárňující Jiří Pavlica vyobrazený jako člověk s problémy s alkoholem, nebo Břetislav Rychlík zaznamenaný jako tvrdohlavý potíživista.

Prušinovský musel už při psaní scénáře řešit obsazování hostů, aby jim mohl vtipy psát na tělo. Několikrát se stalo, že daný host roli odmítl a Prušinovský musel vtipy přearanžovat na jiné hosty, jako ve třetí epizodě, kde měla roli Haliny Pawlovské⁶⁸ původně ztvárnit tenistka Petra Kvitová.⁶⁹ Prušinovský tedy měnil tenisové vtipy na vtipy s Halinou Pawlovskou.⁷⁰

4.3.3 Střih

Podle střihače Otakara Šenovského se střih nijak výrazně nelišil od střihu ostatních děl, popsaného v teoretické části práce. Prušinovský na natáčení nechával herce zahrát celou scénu v kuse a snímal ji na více kamer. Některé scény měly i sedm minut a ve střihně pak nastal prostor pro již zmiňované uspořádávání vtipů a tempo. Šenovský také dodává, že střih

⁶⁶ BAŤA, Blahoslav a WITOWSKÁ, Světlana. *Spotlight: Jan Prušinovský*. Online. In: . 2024. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/spotlight/spotlight-jan-prusinovsky/r~367c6240c4e611ee9445ac1f6b220ee8/r~3d53f7581f2311ef80bfac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-11-07].

⁶⁷ BAŤA, Blahoslav a WITOWSKÁ, Světlana. *Spotlight: Jan Prušinovský*. Online. In: . 2024. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/spotlight/spotlight-jan-prusinovsky/r~367c6240c4e611ee9445ac1f6b220ee8/r~3d53f7581f2311ef80bfac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-11-07].

⁶⁸ Halina Pawlovská – česká moderátorka, spisovatelka.

⁶⁹ Petra Kvitová – česká tenistka.

⁷⁰ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

byl specifický koordinací záběrů ze dvou odlišných prostorů, jimiž bylo studio a studiová režie, které byly propojeny sklem i přenosovými monitory, a bylo složité si u nich pohlídat návaznosti, aby nebylo narušeno propojení zmiňovaných světů.⁷¹

4.3.4 Kamera

Kamera funguje především jako zprostředkovatel humoru vytvořeného scénářem a herci. Jako reference poslouží druhá epizoda, kde v již zmiňované závěrečné scéně dostane osvětlovač Horst možnost stát se umělcem a inovativně nasvítit oltář, nebo zůstat zaměstnancem České televize a vystačit si s odraznou deskou. Po této replice následuje záběr, kdy se odhaluje, jak se Horst rozhodl. Kamera pomalu odjíždí od režiséra (obrázek 11)⁷², čímž se rozšiřuje její zorné pole. Divák zde napjatě čeká, pro jakou formu svícení se osvětlovač rozhodl, až kamera odkryje, že osvětlovač Horst použil odraznou desku, čímž dojde ke komické katarzi (obrázek 12).⁷³ Kamera zde sama o sobě netvoří humor, ale zohledňuje jeho dávkování a gradaci.

Obrázek 11: Začátek záběru.

⁷¹ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

⁷² PRUŠINOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

⁷³ PRUŠINOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

Obrázek 12: Konec záběru.

Odlišně kamera pracuje ve třetím díle, kdy v již zmiňované scéně vyznává moderátorka Radka Vrbíková lásku režisérovi Kuršovi, za přítomnosti schované Andrey Baďurové. Při expresivním proslovu je Vrbíková v záběru umístěna výrazně doprava, aby byla v levé části viditelná pod dekou schovaná Baďurová (obrázek 13).⁷⁴ Tato kompozice tak ještě více podporuje trapnost a komičnost celé situace.

Obrázek 13: Radka Vrbíková a schovávající se Andrea Baďurová.

4.3.5 Zvuk

Bude-li pominuta hudba, jíž se zabývá následující kapitola, spočívá funkce zvuku stejně jako u kamery v poskytnutí plochy, tedy ruchů, atmosféry a dialogu k vytvoření gagů. Výjimku tvoří sedmá a osmá epizoda, kde na zvukovém humoru staví celá scéna. V již zmiňované scéně, kdy je bezdomovec Luboš v přestrojení za faráře a meteorologa vydáván za hosty *Dobrého rána* si zvukaři *Dobrého rána* Luki a Miki pohrávají s jeho hlasem. V případě meteorologa mění jeho hlas na hlubší a u faráře vtipně přidávají ozvěnu, aby jeho hlas zněl

⁷⁴ PRUŠINOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

jako v kostele. Scéna doznívá v závěrečné epizodě, kdy se zvukaři chlubí svými efekty před radou České televize. V tomto případě hraje zvuk v oblasti humoru významnou roli.

Prušinovský dodává, že se ve zvuku řešilo také použití správného ruchu při sklouznutí holé zadnice Radky Vrbíkové po kapotě auta. Se zvukaři tento v originálu tichý pohyb doplnili o ruch připomínající drhnutí kůže po skle. Toto zvýraznění dokáže vytvořit drobný humorný prvek.⁷⁵

4.3.6 Hudba

Hudba se v tomto seriálu vyskytuje velmi pravidelně a v každém díle zazní několik skladeb výrazně podporujících humor. Prušinovský hudbu opakovaně staví do kontrastu s obrazem, což je čitelné již z úvodní folkové znělky *Rána v trávě*,⁷⁶ jež příliš nekoresponduje s ranním televizním vysíláním. Výrazněji je kontrast patrný ve třetí epizodě, kde moderátor Cyril Lomný trpí na záchodě, jelikož nemůže vlivem hemeroidů vykonat bezbolestnou potřebu. Prušinovský k této vypjaté scéně zvolil melancholickou píseň *Javory*.⁷⁷ Romantická píseň při pohledu na trpícího Cyrila splňuje svůj účel a výborně balancuje na tenké hraně humoru.

Prušinovský hudbu nasazuje také v případech, kdy je potřeba humor umocnit, jako tomu je v úvodní montáži páté epizody, kdy je moderátorka Andrea Baďurová vyobrazována jako oblíbená pohledná influencerka. Prušinovský scénu překryl písní *When I Grow Up* skupiny The Pussycat Dolls s atmosférou trefně sedící k charakterovému oblouku Andrey Baďurové. Rapová píseň vtipnost montáže výrazně posunuje.

Prušinovský v *Dobré ráně* ukazuje talent pro práci s hudbou a opět čerpá z širokého spektra hudebních žánrů od folklóru po moderní pop. Výše zmiňovaná zápleтка čtvrté epizody, kdy se Kurš snaží propašovat do vysílání píseň od Cardi B dokonce stojí právě na hudbě. Epizoda si dělá legraci z hudební dramaturgie České televize, což byl podle Prušinovského klíč k výběru hudby v celém seriálu.⁷⁸

4.3.7 Shrnutí

Prušinovský si může dovolit pracovat s ulitlým stylem humoru díky autentické realističnosti podpořené natáčením v opravdovém prostředí České televize a vlivem obsazování méně známých herců a reálných hostů. Kamera a zvuk slouží především jako nástroje, o něž se

⁷⁵ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

⁷⁶ Žalman a spol., 1987.

⁷⁷ *Javory*, Hana a Petr Ulrychovi, 1976.

⁷⁸ PRUŠINOVSKÝ, Jan, rozhovor vedený autorem, Uherské Hradiště, 4. 12. 2024. Přepis viz Příloha 1.

opírá humor ve scénáři s výjimkou humor šperkující hudby, slyšitelné pravidelně ve všech epizodách.

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

5 ANALÝZA ABSLOVENTSKÉHO FILMU LEVÁRNA

V následujících kapitolách budou získané teorie aplikovány na absolventský film Stanislava Slováka – *Levárna*. Ve dvacetiminutové komedii je z pochopitelných důvodu využito méně prvků tvořících humor oproti několikadílným seriálům, proto budou zmíněny jen ty ve filmu obsažené.

5.1 Levárna

V řádcích níže je s využitím synopse stručně popsán obsah filmu *Levárna* odehrávající se v současnosti na periferii města Hukvaldy.

VÁŠEK (35) se v práci pořeže motorovou pilou a skončí v nemocnici. „Kdybyste mi koupil pilu pro leváky, nestalo by se to,“ stěžuje si Vašek ŠÉFOVI (50). „*Je to diskriminace?*“ „*Koupil by šéf pilu JARDOVI (40), který je Rom?*“

Doma Vašek zjišťuje, že syn KUBA (8) dostal další pětku z diktátu. „*Je to tati tím, že si jako levák zakrývám, co píšu!*“

Vašek chce situaci řešit a po konzultaci s ŘEDITELKOU (30) se rozhodnou uspořádat školní „*Den leváků*“.

„*Vždyť je to absurdní,*“ argumentuje největší odpůrce, Kubův učitel KLECH (60), jehož konflikt s Kubou vrcholí větou: „*Levá ruka je jen na utírání zadku.*“

Vašek jako ambasador dohlíží na průběh dne leváků. Třídní Klech za trest provádí regionální televizi a děti si zkouší řadu pomůcek pro leváky. Po zaznění levácké hymny ředitelka Vaškovi slavnostně předá dar – pilu pro leváky. Vašek pilu rozbalí a zjišťuje, že je pravácká. „*Pily pro leváky se nevyrábí, on se ten obrázek někdy jen zrcadlově přehodí, protože to vypadá líp.*“

Zklamanému Vaškovi poděkuje učitel Klech. „*Moji vadu řeči způsobilo, že jsem byl jako dítě přeucen na praváka.*“

V lese Vaškovi nezbývá než řezat jako pravák. „*Musíš se přizpůsobit,*“ radí ironicky Rom Jarda.

5.2 Scenáristické prvky

5.2.1 Postava

Název filmu vypovídá o chybě hlavní postavy Vaška. Vašek je levák, tato chyba, označitelná jako společenská, mu komplikuje život a je spouštěčem kolotoče událostí. O chybu se opírá velká část komických momentů filmu.

V práci Vašek musí řezat s pilou pro praváky a pořeže se, což ho dovede až k tomu uspořádat ve škole den leváků. Vašek se v průběhu filmu snaží bojovat za práva leváků tím, že např. opravuje lidi kolem sebe, aby neříkali věty, kde je leváctví bráno jako něco méněcenného. Příkladem je replika „Ty seš levej!“

Ve skutečnosti Vaška ale pohání jiná chyba, tentokrát mravní, kterou je jeho touha cítit se důležitě. Projevuje se v momentech, kdy se Vašek, jindy vykreslený jako ledabylý dělník, povyšuje nad učitelským sborem v roli ambasadora dne leváků.

Obě chyby slouží jako prvky tvořící humor a jejich síla se liší v průběhu filmu s měnícím se postavením Vaška a leváctví.

5.2.2 Situační komika

V krátké stopáži není prostor pro zasazení většího množství mechanismů situační komiky. V *Levárně* lze nalézt dva principy sedící na definované teorii.

Mechanismus sněhové koule lze vysledovat v úvodní scéně, kdy Vaškovo pořezání způsobené jeho leváctvím dovede celý film až do celoškolské absurdní akce v podobě dne leváků.

Princip inverze ovládá scénu, kdy se Vašek poprvé ocitá před pedagogickým sborem. Jeho sebevědomí roste a po odchodu ředitelky se z dělníka stává hypoteticky ředitel celé školy. Vaškovo ředitelské vystupování a oblečení působí komicky.

5.2.3 Komika slov

Film hojně užívá slovní hříčky spojené s leváctvím. V tomto případě ukázkově sedí teorie definovaná problematickým překladem do cizího jazyka. Slovní hříčky opírající se o užívání slova „levý“ se záporným významem, nebo naopak slova „pravý“ s kladným významem jako „Jste žena na pravém místě“, „Levý jak šavle“, nebo „Pravé ořechové“ se dají velmi

komplikovaně překládat to cizího jazyka. V *Levárně* jsou slovní hříčky významným nástrojem pro vytváření vtípu.

5.2.4 Komický vzhled

Dělník Vašek oblékaný v montérkovém setu pečuje o svoji montérkovou blůzu, již po pořezání vlastnoručně zašívá a neváhá s ní navštívit také ředitelku ve škole. Vtipně pak vyznívá situace, když je Vaškovi určena role ambasadora dne leváků a před pedagogickým sborem přijde s upravenými vlasy a v košili. Košile s krátkým rukávem odpovídá Vaškovu vkusu, tedy není příliš stylová.

5.3 Režijní prvky

5.3.1 Prostředí

Příběh filmu je zasazen do prostředí malého města Hukvaldy. Rozhodnutí užít konkrétní město vzniklo na základě výzkumu při psaní této diplomové práce a rozhovoru s Janem Prušinovským. Ve městě Hukvaldy byl film z velké části natáčen a kromě reálných lokací je užito také lokálních časopisů, regionální televize, plakátů a dalšího scénografického vybavení. Na prostředí je odkazováno také v některých replikách.

Prostředí samo o sobě netvoří humor, ale podporuje realističnost příběhu, čímž připravuje půdu pro absurdní komickou zápletku v podobě dne leváků.

5.3.2 Obsazování

Herci ztvárňující postavy nejsou proslulí v komických rolích a je u nich důležitější autenticita než smysl pro humor. Hlavní role hrají profesionální herci, ale některé postavy jsou obsazeny neherci, což má za cíl podpořit zmiňovanou autenticitu.

5.3.3 Kamera, zvuk

Kamera a zvuk, podobně jako u Prušinovského slouží především jako prostředek, pomocí něhož je humor prezentován divákovi.

V mnoha záběrech je postava Vaška komponována výrazně vlevo, kvůli podpoření jeho leváctví. V určitém kontextu může být tento prvek vnímán humorně.

Při dni leváků se objevují situace, kdy postava učitele Klecha promlouvá přímo do televizní kamery. Tento reportážní prvek za daných okolností podporuje vtipnost scény.

Ve filmu se pracuje s motivem punkrockové hudby charakteristické pro postavu Vaška. Funkce hudby spočívá v umocnění emoce daných scén. V kontrastu pak vystupuje operní hymna leváků na motivy Beethovenovy *Ódy na radost*⁷⁹ zpívané dětským sborem. Vtipnost hymny tkví jednak v absurditě celé situace, kdy je pro školní den vytvořena epická skladba, a také v textu hymny vyprávějícím o životních problémech leváků.

5.4 Shrnutí

Komedie *Levárna* využívá řadu prvků zmíněných v této práci, z nichž některé jsou podobné či inspirované pracemi Jana Prušinovského.

Hlavní postava je obdařena chybou společenskou – leváctví – i chybou mravní – touha být důležitý. Ve filmu lze postřehnout mechanismy sněhové koule a inverze. V *Levárně* pravidelně zaznívají slovní hříčky spojené s leváctvím. Příležitostně se pracuje s komickým kostýmem hlavní postavy. Důležitou roli hraje reálné prostředí podporující autenticitu, stejně jako obsazování neherců a profesionálních herců. Kamera a zvuk slouží především jako nositel informace, ale vyskytují se scény, kdy tvoří humor samostatně.

Oproti Prušinovskému *Levárna* více spoléhá na parodii určité sociální reality, vytvářející si svůj lehce absurdní svět, parodující téma diskriminace. Především dominance zmíněné absurdity je prvkem odlišujícím *Levárnou* od tvorby Jana Prušinovského.

⁷⁹ Ludwig van Beethoven – hudební skladatel, *Óda na radost* – součást *Deváté symfonie*.

ZÁVĚR

V úvodu práce byla definována komedie, její historie a současná česká komedie. Ta byla kategorizována na čtyři proudy – lifestylové komedie, český komediální webseriál, humor Štěpána Kozuba a tvorba Jana Prušinovského.

Následující řádky se věnovaly životu a tvorbě Jana Prušinovského. Posléze došlo k rozboru prvků tvořících humor ve scénářích Jana Prušinovského podle knihy Henriho Bergsona *Smích*. Na základě textu Bergsona lze usuzovat, že Prušinovského humor vychází z postav disponujících mravními či společenskými chybami, ze situací, kam spadají mechanismy jako sněhová koule, panáček na nitce, inverze, opakování a vzájemná spojitost sledů situací. Prušinovský tvorbu hojně opírá o komiku slov, na níž se výrazně podepisuje také scenárista Petr Kolečko. Příležitostně Prušinovský vsadí na komický vzhled, kdy se v jeho seriálech a filmech opakovaně objevují postavy se specifickými účesy. Poslední kategorií popisovanou Bergsonem je komika gest a pohybu spočívající především v síle napodobování. Tohoto prvku Prušinovský užívá sporadicky, ale občasné se v jeho tvorbě také vyskytují.

Druhou kategorií, úzce související a proplétající se s kategorií scénaristickou, byla kategorie režijní. U ní se práce opírala především o veřejné rozhovory a o rozhovor autora práce s Janem Prušinovským. Prušinovský uznal, že autentické prostředí považuje za jeden ze základních atributů své tvorby, ačkoliv k němu dospěl v průběhu času. U obsazování zdůraznil, že než vtipnost herce je pro něj důležitější, aby roli zahrál přirozeně. Při střihu Prušinovský dbá především na tempo celého dílu než na jednotlivé vtipy, protože pokud se divák nebude bavit nad celou epizodou, nemá šanci se pobavit nad jednotlivými gagy. Kamera a zvuk jsou v Prušinovského projektech spíše nositeli informace a situace, kdy by tvořily humor, se vyskytují sporadicky. Výjimku tvoří hudba, s níž Prušinovský pracuje intenzivně a pro jeho tvorbu je emblematická.

Definované teorie se díky analýze podařilo dosadit také na Prušinovského nejnovější seriál *Dobré ráno Brno!*, čímž došlo k potvrzení, že uvedené prvky tvořící humor Prušinovský užívá ve svých dílech opakovaně. Následně byly teorie aplikovány na autorův absolventský film *Levárna*, kde se také podařilo analyzovat prvky tvořící humor, z nichž některé byly srovnatelné s tvorbou Jana Prušinovského.

Magisterská práce může sloužit jako studijní materiál pro autory, kteří mají v plánu se při své tvorbě věnovat komedii.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ARISTOTELES. Poetika. Praha: Orbis, 1962.

BERGSON, Henri. *Smích*. Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0404-9.

BORDWELL, David a THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2018. ISBN 978-80-7331-217-6

CHALOUPKOVÁ, Petra. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, ISSN 1213-516X.

JEDLIČKOVÁ, Jana. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, ISSN 1213-516X.

MISŮR, Martin. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 62-67. ISSN 1213-516X.

PRÁŠIL, Janis. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 68-73. ISSN 1213-516X.

ROUBÍČEK, Lukáš. *Využití vizuálního gagu v „Three Flavours Cornetto“ trilogii Edgara Wrighta*. Bakalářská práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2021.

SKUPA, Lukáš. Současná česká komedie. *Cinepur*. 2023, roč. 32, č. 149, s. 50-60. ISSN 1213-516X

SZCEPANIK, Petr. *Továrna Barandov*. Praha: Národní filmový archiv, 2016. ISBN 978-80-7004-177-2.

Audiovizuální zdroje

BAŤA, Blahoslav a WITOWSKÁ, Světlana. *Spotlight: Jan Prušinovský*. Online. In: . 2024. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/spotlight/spotlight-jan-prusinovsky/r~367c6240c4e611ee9445ac1f6b220ee8/r~3d53f7581f2311ef80bfac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-11-07].

BLÁHOVÁ, Jindřiška a ŘIČICOVÁ, Hana. Týdeník Respekt: Podcast z filmovky s Janem Prušinovským. Online. In: . 2021. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/podcasty/podcast-z-filmovky-s-janem-prusinovskym?fbclid=IwY2xjawGO0jFleHRuA2FlbQIxMQABHTOFQ6eikaFWansC92X>

kWZTdPNSnc6Ia6_xvHZe0WbnoF3vvEn8dyGUOzGQ_aem_Pb2zIp8iLfmBtoLHfyM5yg.
[cit. 2024-10-30].

CÍFKA, Petr. *Na pivu s Cívkem*. Online. YouTube. 2021. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UPfuk0YtvPQ>. [cit. 2024-10-23].

HINTON, David. Rowan Atkinson – Laughing Matters. DailyMotion [online]. Velká Británie: BBC, 1992. Dostupné z: <https://www.dailymotion.com/video/x5epole>. [cit. 2020-12-22].

KOTEK, Jakub. *Easy Cast – Petr Kolečko*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=zWZeSsZQ7g0>. [cit. 2024-10-24].

PRUŠINOVSKÝ, Jan a Česká televize. *Dobré ráno, Brno!*. Online. 2023. [cit. 2025-03-18].

PRUŠINOVSKÝ, Jan a TV NOVA. *Okresní přebor*. Online. 2010. [cit. 2025-03-18].

SLOVÁK, Stanislav. *Proudy: Komédie*. Online. In: . Česká televize, 2024. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/16298081688-proudy/324294340040001/>. [cit. 2025-03-18].

Elektronické zdroje

ČSFD. *Jan Prušínovský*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/26213-jan-prusinovsky/biografie/>. [cit. 2024-10-21].

Dobré ráno, Brno!. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dobr%C3%A9_r%C3%A1no,_Brno!. [cit. 2024-11-07].

ERBEN, Eduard. *Tomáš Rosický*. Online. In: . Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/rosicky-nelibi-se-mi-ze-nehraju-ale-nemuzu-nic-delat/r~f1d80e1c4e2c11e4ba15002590604f2e/>. [cit. -03-18].

NOVINKY.CZ. *Milan Fridrich*. Online. In: . Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/kultura-programovy-reditel-ceske-televize-milan-fridrich-hlavni-pozornost-venujeme-puvodni-tvorbe-40041301>. [cit. -03-18].

Jan Prušínovský. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2013, 4.6. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Pru%C5%A1inovsk%C3%BD. [cit. 2024-10-21].

VEJVODOVÁ, Tereza. Film jako audiovizuální zážitek. Online. *NOVÝ film*. 2019, s. 1. Dostupné z: <https://www.novyfilm.cz/zamysleni/tereza-vejvodova-film-jako-audiovizualni-zazitek/>. [cit. 2024-10-18]

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Bohumír Zenkl.....	27
Obrázek 2: František Koláček	27
Obrázek 3: Tomáš Vápeník.....	28
Obrázek 4: Tomáš Rosický	29
Obrázek 5: Radka Vrbíková bez zubů	41
Obrázek 6: Radka Vrbíková s umělými zuby.....	41
Obrázek 7: Kuchař Slávek v přestrojení	42
Obrázek 8: Dramaturg Šmarda v přestrojení za bezdomovce	42
Obrázek 9: Programový ředitel v seriálu.....	43
Obrázek 10: Milan Fridrich.....	43
Obrázek 11: Začátek záběru	46
Obrázek 12: Konec záběru	47
Obrázek 13: Radka Vrbíková a schovávající se Andrea Baďurová	47

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

č. číslo

mj. mimo jiné

např. například

obr. obrázek

popř. popřípadě

resp. respektive

vs. versus

VOD video on demand (video na vyžádání)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Přepis rozhovoru s Janem Prušinovským

PŘÍLOHA P I: PŘEPIS ROZHOVORU S JANEM PRUŠINOVSKÝM

Rozhovor autora práce Stanislava Slováka s Janem Prušínovským doplněný o komentář Otakara Šenovského proběhl 4. 12. 2024 v Uherském Hradišti. Rozhovor je autorsky upraven.

Jak je pro vás důležitý výběr prostředí pro příběhy? Každé dílo se odehrává např. v nějakém konkrétním městě, což je podle mě dost důležité.

K tomu jsem dospěl. Myslím si, že první věci takový nebyly. Třeba *Okresní přebor* je fiktivní vesnice a vycházela z nějakých představ takový průměrný český vesnice. A pak...Myslím si, že právě to přišlo s téma *Kobrama*, s téma televizníma dramata, kdy jsem dělal televizní věci. A s tím přístupem k tomu dramatu. Mě strašně vždycky vadilo, když město nehrálo žádnou roli v tom příběhu. Pak člověk vidí nějaký zahraniční filmy a tam to vždycky je jako součást děje. Jako když se něco děje v Londýně, nebo v Manchesteru, když to hraje nějakou roli.

Mně to přišlo asi nejvíc u těch *Kober a užovek*, mně to pomohlo ty věci definovat. Mě strašně bavilo, že jsou najednou konkrétní. A že najednou zachycují reálný svět, kterej bude mít nějakou dokumentární hodnotu. Že to něco řekne třeba za 20 let o tom místě. Buď je to stejný, nebo se to vyvine. Lidi si řeknou, tak ono už to dneska takhle nevypadá, nebo jo? A pak jsem to začal dělat i v komediích.

Děláte si rešerše o těch místech?

Já tam jezdím. Většinou to je tak, že ještě před začátkem hledám to místo. Já se to snažím už psát na to místo, takže třeba mám nějaký příběh a pak jedu někde po České republice a uvidím zajímavé město, a tak si řeknu, tyjo tady by se to mohlo dít a začnu vlastně to místo nějakým způsobem rešeršovat, jako historicky, aby tam byly nějaké informace, jako kdo tam bydlel atd.

Ono to vychází z nějaký čistě adaptace na to filmařské české prostředí, že se snažím najít cestu, kdy ten film bude realizovatelný a já si to užiju a bude to filmařské natáčení, ale prostě vím, že nemůžu točit film, že si nemůžu dovolit něco postavit na ulici, tak vlastně se snažím ty věci nějak symbioticky vzít od nuly.

Vybíráte herce s ohledem na to, jak jsou vtipní?

Já obsazuju podle toho, jak se na tu roli v tu chvíli hodí. Častokrát mi nejkomediálnější věci dělají herci, který fakt nemají smysl pro humor. Honza Kolařík nemá zase takový velký

smysl pro humor. V soukromém životě je vlastně spíš vážnej, přemýšlivěj člověk, kterej neudělá moc vtipy. Nebo že by bavil lidi jako třeba Petr Čtvrtníček. A nakonec ta postava toho režiséra je fakt zábavná, a dělá to jinak. Je to právě tím, že to hraje vážně.

Paradox je, že Štěpán Kozub fakt není zábavný v soukromém životě. Já jsem ho na natáčení neviděl, že by bavil lidi jako Mirek Donutil, kterej prostě furt valí vtipy. Ale ten Štěpán ne, ten se jde zavřít někam a vůbec o něm nevíš. Vlastně se chová až extrémně introvertně. A pak jsou třeba herci, kteří vůbec nemají řekněme nálepku komediálních herců, jako komiků, a bavěj lidi prostě celý den.

Jak probíhalo obsazování reálných osob v seriálu Dobré ráno, Brno!?

No. Jo, jak kdy. Musel jsem se naučit napsat tu zápletku tak, aby byl ten host zaměnitelný. Já jsem to napsal na toho prvního nejlepšího. To znamená třeba, řekněme, ty, který klapli, tak byl zrovna ten Pavlica. Protože pro mě byl tenhle Hradišťan něčím spojený s tím *Dobrým ránem*, a xkrát jsem Pavlicu viděl v *Dobré ráně*. Projel jsem si všechny *Dobré rána* za poslední 20 let, které jsou na iVysílání.

Projel?

No jako rychle posunout, prostě jsem si tam hledal hosty, a když mě někdo zaujal, tak jsem si tenhle rozhovor pustil. Udělal jsem si takových třicet hostů, a viděl, jaká je ta skladba, že tam berou zpěváky, meteorology, všechny ty lidi. Pak jsem si vytipoval ty různé lidi, na ty jsem napsal zápletky a pak jsem je co nejrychleji oslovil. Jako okamžitě, abych věděl, jestli do toho půjdou, nebo ne.

A samozřejmě se mi u některých stalo, že ne, takže jsem měnil ty zápletky, jako byly ty, že třeba, v jednom díle jsem měl Petru Kvitovou, ta to odmítla, protože se tam šňupal kokain. A já jsem strašně chtěl sportovce, takže jsem šel do dalšího sportovce, ale potřeboval jsem holku, měl jsem pocit, že jsem tam měl moc mužů, takže jsem tam potřeboval holku. A nakonec se to přepsalo na tu Halinu, takže tam byly vtipy na tenis, a musely se přepsat vtipy z tenisu na Halinu Pavlovskou.

Mě nejvíc pobavil vtip s Táňou Medveckou.

Tam se jenom volalo Táně Medvecký, jestli ten vtip může bejt. To se dělá, že vám ten člověk dá souhlas, že můžu dělat vtip třeba. To stejné Jirka Strach. Takže jsem jim poslal scénáře. Protože tam je určité řekněme napadení nějakého královského majestátu.

Jak pracujete s napodobováním? Např. Tomáš Vápeník v Okresním přeboru.

Tak Vápeník je právě případ nepovedeného herce. Původně měl hrát opravdu Tomáš Rosický. A ten Rosický to vzal a pak těsně před natáčením to zrušil a my jsme už museli ten díl natočit.

A v Dobrém ránu, kdy napodobujete radu České televize?

Já si myslím, že 80 % lidí, kteří na to koukají, tak neví, jak vypadá šéf programu České televize, že ten Fridrich není zase tak známá osoba. Je to hodně insajdrovský vtip, takže někdo, kdo je insajd a ví, že Milan Fridrich vypadá zrovna takhle, tak se tomu možná zasměje víc, ale někdo, kdo ho nezná, tak se zasměje spíš v té obecné rovině toho zesměšňování papalášství.

Jak pracujete s kamerou? Dá se říct, že u vás kamera v nějakém momentě vytváří humor?

Spíš střih než kamera sama o sobě. Jako že bych měl kamerový vtip nějaký, to nevím. Občas mě něco napadne, někdy tam je takový... že se někdo zjeví z nějakého nečekaného úlu, nebo že někdo vstoupí do záběru odněkud, odkud by ho člověk nečekal. V tom *Dobrym ránu* jsou takový ty sexuální věci, tak ty jsou takový narežirovaný pro kameru, aby tam byl humor. Ale já se většinou fakt orientuji na postavy a na dialog, ale občas tam něco takového mám to asi jako jo.

A zvuk? Pomineme-li hudbu?

On není úplně na první dobrou znát. Já třeba mám rád takové to slapstickové podtržení některých situací. Dám příklad. Když tam ta moderátorka sere na dveře, na to auto, tak ona pak seskočí a sklouzne se. A původně tam nebyl žádný zvuk, ale zvukaři tam dali takový to, jako když se holej zadek zadrhne. Je to zvuk, který tam nepatří, ale není anorganický, je to organický zvuk. To znamená, že používám organický zvuky jako potrhání nějakých situací, co znáte z komedií, jako takový to, že když někdo upadne, tak to udělá cink. Já se to ale snažím dělat z organických zvuků. A to tam jako je. Ale působí to pořád jako realistický zvuk. Nemám rád, když někdo třeba chce zrychlit akci a udělá takový ten strh zvukem. Zvukaři mi to tam občas dávají. Já to úplně nenávidím.

Mám pocit, že hudbu používáte převážně na podporu humoru, nebo naopak jako kontrapunkt.

Ano, ale nejde jen o tu archivní hudbu, jde i o skládanou hudbu. To je pro mě takový ten třetí oříšek, kdy to má, řekněme, tu funkci storytellingu.

Jak jste pracoval s hudbou v Dobrém ránu?

No ten koncept byl dělat si trochu prdel z dramaturgie toho pořadu. Taky tam je celý díl o té Cardi B. Je to jeden z mých oblíbených momentů toho seriálu. I když třeba spousta lidí to vůbec takto nechte, protože prostě nevnímá kontext té řecli bychom populární hudby v těch pořadech. Že tam opravdu sedí nějaká paní a potom dává ty písničky, které má ráda.

Jakou roli hraje při tvorbě humoru střih?

Pro mě než vtip je důležitější tempo toho samotného dílu, protože vím, že když to tempo zničím nebo ho nebudu dodržovat, tak ty lidi se nebudou smát vůbec. Trik je v tom udržet to tempo, který má nějaký rytmus. A pak třeba i z průměrného vtipu se stane vtip, kterému se smějou lidi. Protože se nastaví na nějaký taneček, a i ten střih má mít to tempo a má mít nějaký vlnky, aby si člověk ten valčíček užil.

Často se mi stává na projekcích, kde je hodně lidí, že se hodně smějou a díky tomu přijdou o takový ty dovětky těch vtipů, který jsou častokrát lepší.

Já se snažím nesolit třeba ty vtipy hned. Ale celkově v té dramaturgii toho seriálu. Třeba první díly nemusí být skvělé, jako nejsou ty nejlepší. Snažím se dávat ty nejlepší díly doprostřed, aby to někam vrcholilo.

Jak probíhalo střihání Dobrého rána?

Myslím si, že třeba Michal Böhm a Ota Šenovský, kteří střihali *Dobrý ráno*, tak by bylo zajímavý pozorovat ten přístup, že třeba Michal je ve své povaze trol, který rád trolí a vybírá takový ty nejponižující momenty. Vyžívá se občas v momentech, který jsou pro ty postavy opravdu kruté. A umí to jako nějakým způsobem vystihnout. Zároveň ten technický střih je trochu divnej. Je to to Brno, prostě škola Brna. A proto to střihal.

Když potom do toho vstoupil Ota, tak najednou získal takový ten humánnější, čistší tvar tím, že Ota si zase všímá kladu těch postav.

A pak třeba Lukáš Opatrný umí najít vtip hned. Má dar, on se podívá na tu výběrku, postaví ty dva záběry a je to vtipné. Ale zase pozor, on někdy nepozná takový ty druhoplánový vtipy.

(Otakar Šenovský dodává: Honza taky nechává herce jet dlouhé scény, třeba sedmiminutové, aby se mu hezky rozehráli, a to dělá u většiny věcí, díky čemuž je pak prostor to tempo vybudovat.

Na *Dobré ráno* bylo specifické uhlídat a zkoordinovat scény z režie a studia, protože se odehrávaly v jiném prostředí a často se točily odděleně. Ve střížně jsem si musel dávat pozor, abych tento svět nenaboural.)

Jak tvoříte hlášky?

Nemyslím si, že píšu hlášky, já píšu věty nebo dialogy.

A hláška „Dycky Most“?

No, ono to strašně dlouho nefungovalo a pak Lukáš za to dal reakci hospody, a oni tam zařvali – jo! Jakože všichni s ním souhlasili. To je to, ta věc, co dělá ten humor, ta samotná replika je úplně pitomá, jak to nemá kontext. Tam vzniká ten kontext hospody. A dokud tam ta reakce hospody nebyla, tak já tomu nevěřil. To že z toho bude emblém, člověk vůbec nevěděl, my jsme to ani neměli připravený, to se stalo až během toho seriálu.